

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 30 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyilttér ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvevő-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, április 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Forrongás az aranybányákban.
- Irta: Török Arthur dr.
- Vakáció előtt.
- A jóteknő négyzetek.
- A város automobiljait.
- A motoros közgyűlése.
- A debreceni angyalgvár.
- Kéjgyilkosság Aradon.
- Sztrájkvilág Aradon.

Forrongás az aranybányákban.

Arad, április 29.

A Brád vidékén, (a volt Zarándmegyében) észlelhető forrongás, melyről az Aradi Közlöny folyó hó 27-iki számában megemlékezett, nem új keletű. Közel tízenöt esztendeje — kisebb megszakításokkal — folyton tart. 1894-ben egy egész zászlóalj gyalogság állomásozott több hónapra át Brádon és Körösbányán és azóta, ha nem is minden évben, de legalább minden második, harmadik esztendőben vagy katonaság érkezett — vagy csendőrösszpontosítás vált szükségessé a közrend fenntartására. Ennek a forrongásnak, ennek az elégedetlenségnek mélyreható okai vannak és más vidéken észlelhető mozgalmakkal össze nem hasonlíthatók.

A Hunyadmegye északi részét és Aradmegye keleti részét lakó nép igénytelen, szorgalmas, törekvő, de végtelen szomorú gazdasági viszonyai miatt mégis sokszor nélkülözni kénytelen. A földmivelés rendkívüli módon meg van nehezítve azért, hogy a szántóföldek $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$ holdnyi parcellákra vannak telekkönyvileg eldarabolva: a tagosítás csak három községben vitetett keresztül, ott is csak azok a dülők vannak tagosítva, amelyek tagosítása az uradalom érdekében állott, — a többi nincsen. Akinek e három községben 50 parcellában volt öt-hat hold földje, most csak 30-ban van. A többi nem tagosított községekben az elaprózott parcellák megmivélése sok fáradsággal jár és a termés nagyon csekély. Azily parcellált birtokoknál pedig napirenden van az állandó birtokper a szomszédokkal, a mezőrendőri kihágások, mert hiszen a legjobb akaratu szomszéd sem képes tinóját, tehenét, ökrét — melyet mellesleg megjegyezve mindenki külön-külön őriztet, közös legelőről szó sincsen — olyan szépen betanítani, hogy csak az ő gazdája nevére telekkönyvezett $\frac{1}{4}$ hold tarlón szabad legelnie, de a szomszédok csábító kukoricájából egy harapást sem szabad lenni! Ötven parcellának négyszáz oldala van, tehát 400 szomszédos birtokos közt van állandó perpatvar. Ugyan ki tudná rossz néven venni, ha a szántásnál az ekevas vagy öt centiméternyire beljebb szalad a

szomszéd földjébe? — Senkisé. De a szomszéd sem rest. Ugyvédet fogad és perel — kipereli az egy barázdányi földet. A rossz máju — vagy inkább szaladó ekevas szomszéd szépen 200 koronát fizet a birói kiszállásért, ügyvédért, bélyegért! Így van ez nyáron. Ősszel hidegebb a zarándi levegő: fűteni kell. Az erdei vágásterület messze van, no de még talán ki sincsen osztva — egy-egy rud fát szerez a szegény fázó zarándi, onnan a honnan tud! Ez aztán újabb pénzbüntetéssel jár.

Az erdőtörvény szigorú végrehajtása által lehetetlenné vált a lakosság főfoglalkozása: a marhatenyésztés. Még tizenöt év előtt a szegény szolgálégynek is 1—2 kecskét, 2—3 juhot vettek bérükből és kiadták legeltetésre, mire az esztendőjük betellett: „nőtt a pénz“ a jószágban. Ma ez megszűnt. Mindenki, közös legelő és erdő hiányában, a saját kis parcelláira van utalva — ennek folytán gazdaságilag e vidék lakossága nagyon visszament.

Ami a szabad legeltetés éveiben csak mellékes foglalkozás volt: télen át a bányász-munka, az most főkereset lett. Az aranybányák, a szénbányák, a vaskovandbányák megnagyobbították az üzemet és sok ezer ember keresi meg kenyerét. Legtöbb munkást a *Rudai 12 apostol bányatársulat* foglalkoztat valeamárii, bárzai, munárii aranybányáiban és cetei szénbányájában, valamint a kristyór—gurabárzai zuzóműben.

Az a munkás, a melyik hosszabb ideig allandóan dolgozik a bányában, és közel lakik a bányához, megkereshet átlag napi 4—6 koronát. A szorgalmas bányászok erejüket nem pazarolják arra, hogy 8—10 kilométer távol fekvő falukból jöjjenek reggel a bányába, — már bevonulásuk alkalmával fáradtak a nagy uttól — hogy este 5—5 $\frac{1}{4}$ órakor ismét ugyanazt a nagy utat megtegyék. Az ilyen munkás estefelé még 1—2 óra hosszat dolgozgat a szántóföldjén is, azért lakik odahaza. Hogy ilyenformán a bányában képtelen annyi köbméter követ kirobbantani, mint az a társa, ki bányamunkája után másnapig pihen: az kétségtelen. Már pedig a fizetése a bányásznak köbméter szerint jár egy köbméter kirobbantott kőért 15—50 koronáig, annak keménysége szerint.

A szegény zarándi embernek, mint láttuk, a földje nem hoz elég jövedelmet, nagy fáradsággal képes azt megmivélni, marhaállomány hiányában a földet nem javíthatja; marhát pedig nem tarthat, mert nincs elég legelője; az eddigi szabad legelőt: az erdőt elzárták előle; a bányamunkát fáradt, elcsigázott testtel nem képes úgy végezni, hogy abból elég jövedelme legyen a megélhetésre, a föld-

adófizetésre, a mezőrendőri birság, az erdőkihágási birság megfizetésére. Ime ez az oka a másfélévtized óta fennálló és időnkint erősebb hullámokat vető forrongásnak, helyesebben: általános elégedetlenségnek.

A drágaság az egész országban általános; a legpompásabb búzáteremő vidékek lakossága is érzi annak nyomasztó voltát, érzi bizony kétszeresen az amugy is szegény kisbirtokos bányász is.

Nehéz a bányász-munka, munkabíró erős férfinak való; az itteni bányákban való munka mégis könnyebb és kevésbé veszélyes mint a szénbányában, mert robbanó gázok nincsenek. A munkaidő is kevesebb mint másutt: reggel 7 órakor vonul be a bányász-sereg és délután 5 órakor már a szabadban van. Az éjjeli bányász-munkát, mely a legtöbb baleset alkalmi oka, már vagy tizenkét év óta megszüntette a bányagazgatóság, csupán 10—12 ember megy be este a bányába egy felőr felügyelete alatt a napközben lefejtett, de még hátramaradt kőanyag kiszállítása végett.

A tavalyi sztrájkolók egyik főszérelme az volt, hogy a nyugdíj alacsony. Ez okból az igazgatóság az összes adatokat *Bogyó* budapesti matematikusnak adta át kiszámítás végett és ennek alapján a bányászok nyugdíja 10%-al, a bányatiszteké 15%-al magasabb lesz.

Az idén mindenki beszél a sztrájkról, — de hogy lesz-e, nem-e, azt senki sem tudja. Épp úgy senki sem tud arról, hogy a bányatisztek bármelyike is ez okból szabadságot kért volna.

Nézetem szerint a zarándi lakosság elégedetlenségén csak a gazdasági állapot javításával lehetne segíteni. Helyesen keresztülvitt tagosítás jóval megkönnyítené a gazdálkodást a csupa kisbirtokosokból álló népnek, volna legelő, megszűnne és nem is keletkezne évente 7—8000 birtokper, határsértés, mezőrendőri, erdei kihágás és a kisbirtokosbányász sem volna arra utalva, hogy a földje és perei költségét is a bányában szerzett pénzzel fizesse ki.

Török Arthur dr.

TÁVIRATOK.

A bakui tengerész sztrájk.

Baku, április 29. (P. t. ü.) A hajótulajdonosok és szállítók elhatározták, hogy a hajókapitányoknak, ugyszintén gépészeknek pótlékot adnak. A sztrájkolók további magatartásuk tárgyában tanácskoznak. A naftakerületekben bonyodalmaktól tartanak. Hír szerint a munkások a tengerészekkel való szolidaritás jeléül sztrájkba akarnak lépni.

Vakáció előtt.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnöklété alatt ülést tartott, melyen az 1905-ik év közösügyi kiadásairól szóló törvényjavaslat és a beérkezett kérvények tárgyalása volt a napirend. A törvényjavaslatot elfogadták. A sajtószabadság mellett kérvényezőik kérvényeit a Ház határozathozatali nélkül adakta tette, a progresszív adó behozataláról szóló kérvényt pedig pártolólágg adta ki a miniszterelnöknek.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 29.

Mint minden ünnepnap után, most is gyér népszerűség mutatkozik a t. Házban. Ami letárgyalni való van, annak a sorsa már ugyanis eldőlt a pártkörökben: a képviselőházi tárgyalásra nagyon kevesen kíváncsiak. A nemzeti-ségi kiadták a mérgüket az iskolai törvény tárgyalásánál: most pihennek. Veszély nincs, tehát üres a Ház. Annaira üres, hogy az állandó határozatképtelenség lebegtetí szárnyait az ülésterem felett. Mikor azonban arra kerül a sor, hogy a vakációról történjék határozat: olyankor mindig meg van a kellő szám.

A hétfői hangulatba azonban érdekes ügyek is vegyülnek. A kérvények dolga a legérdekesebb: ezek a kérvények a sajtószabadság és a progresszív adó dolgát feszegetik. Mindakettő elintéződött — *ad Kalendas Graecas.*

Részletes tudósításunk:

(Folyó ügyek.)

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki bemutatta a magyarországi mozdonyvezetők meghívását a június 2-iki zólyomi Rákóczi ünnepre és Hajduböszörmény meghívását a Bocskay-szobor leleplezésére. A Ház a két ünnepen küldöttséggel vesz részt.

Azután harmadszori olvasásban is elfogadták a szombaton megszavazott törvényjavaslatokat. A javaslatokat átküldötték a főrendiházhoz.

(A mult bñnel.)

Következik a pénzügyminiszter törvényjavaslata a közösügyi kiadásokból a magyar szent korona országaira eső, de törvényhatóságilag még nem engedélyezett összegeknek mint a magyar szent korona országait terhelő kiadásoknak törvénybe iktatásáról.

Hoitsy Pál előadó: A szóban forgó összegek hitelállapás gyanánt tekinthetők. 1903. óta a képviselőház rendes munkája több ízben megszakadt, úgy hogy az 1867. óta érvényben lévő szokás szerint a meg nem szavazott közösügyi kiadások beiktatása csak most történhetik. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Holtó Lajos: Hozzájárul ahhoz, hogy a törvénytelen tulkiadások törvényes szankciót nyerjenek, de hangsúlyozza azok törvénytelen voltát. Csak azért szavazza meg a javaslatot, hogy a törvényes rend itt is helyreálljon. Amint meg szavazták az ujoncokat, úgy megszavazzák ezt a javaslatot is, nyíltan és férfiasan azért, hogy ebből precedens ne legyen alkotható. Szól a közös viszony bajairól. A hadvezetőség sürgősen kér hitelt, amikor megkapta, kiderül, hogy nincsen rá szüksége. Akkor azután előterjesztést tesz, hogy a sürgősség elmúlt, de kéri, hogy a megszavazott hitelt más célokra használhassa fel. Az ilyen eljárás mindinkább szükségessé teszi az olyan ellenőrző intézmény létesítését, mely ezt az eljárást meg nem engedi. Beszédének konkluziója az, hogy a közös intézményeket mai alakjukban fentartani nem lehet. Nehéz szívvel hozzájárul a javaslathoz, anélkül azonban, hogy ez a függetlenségi párt elveinek felfüggesztését jelentené.

Ezután a Ház megszavazta általánosságban és Hoitsy Pál előadó jelentéktelenebb módosításai után részleteiben is a javaslatot.

(Az éber Éber.)

Ezután a kérvények kerültek sorra. Moskovitz Iván volt az előadó. Hontvármegye és Pancsova törvényhatósága a sajtószabadság legteljesebb fentartását kéri. A kérvényi bizott-

ság javasolja, hogy a kérvényeket pártolólágg adják ki a kormánynak.

Éber Antal: Arra való tekintettel, hogy az igazságügyminiszter mostanában akarja a sajtóreformot megcsinálni s így incidentaliter a dologban nem lojális dolog határozni, azt indítványozza, hogy a kérvények felett egyelőre térjenek napirendre.

Sümege Vilmos: Hozzájárul Éber indítványához.

Emödy József: Kéri a Ház határozatképeségének megállapítását.

Elnök: Az csak a határozathozatal előtt lehetséges.

Moskovitz Iván felszólalása után a Ház Éber indítványát fogadta el.

(Mi a reakció?)

Moskovitz Iván: Fentartja a bizottság javaslatát.

Halász Lajos: Reakció!

Szmrecsányi György: A függetlenségi szabadelvűek! Halász is szabadelvű.

Halász Lajos: Reakciós!

Szmrecsányi György: Azt se tudja, hogy mi ez!

Halász Lajos: Az a baj, hogy önök tudják!

A Ház elfogadja Éber Antal módosítását.

Halász Lajos: Személyes kérdésben kijelenti, hogy a reakció nem a bizottság javaslataira vonatkozott, hanem Emödyre és a néppártra.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

(A progresszív adó.)

Szünet után:

Moskovitz Iván előadó: Ismerteti a jánosalmi népgyűlés kérvényét a progresszív adóról. Javasolja, hogy pártolólágg adják ki a kormánynak.

Lázár Pál: Ehhez hozzájárul.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Már többször kijelentette, hogy reáladóknál a progresszívítás lehetetlen és egyedül a személyes vonatkozású adóknál képzelhető el, amire nézve pedig kijelenti, hogy okvetlenül keresztül fogja vinni.

Több kérvény letárgyalása után elnök jelenti, hogy a napirend kimerült s javasolja, hogy a legközelebbi ülés kedden délelőtt 11 órakor legyen. A Ház ehhez hozzájárul s hitelesíti az ülés jegyzőkönyvét, mert a ma elfogadott törvényjavaslatokat átküldik a főrendiháznak.

A mótóros közgyűlése.

Igazgatóváltás akadályokkal.

A viteldijak reformja.

Az üzem a M. Á. V. kezében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Néhány fontos és sürgős természetű ügy megvitatása végett az *Aradhegyaljai helyiérdekű mótóros-vasut* részvénytársasága vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. A legérdekesebb tárgy, a tőkefelelélés, illetve kölcsönszerzési javaslat az igazgatóságnak szombaton hozott és lapunkban is közölt határozata következtében lekerült ugyan a napirendről, de az elintézésre maradt ügyek is oly jelentősek voltak a vasuttársaság további működésére nézve, hogy majdnem minden határozatot hosszú és élénk vita előzött meg. Az ipar- és kereskedelmi kamara dísztermében megtartott rendkívüli közgyűlés legfontosabb határozata az volt, hogy megbizta az igazgatóságot, kezdjen tárgyalásokat az államvasutakkal a *mótóros üzemének a máv. kezelésébe való átadása ügyében.*

A közgyűlésnek itt-ott izgalmasabb részei is voltak. A törzsrészvényesek egy része ugyanis azt hangoztatja, hogy az

elsőbbségi részvények két harmada egy kézben van, ami azt vonja maga után, hogy a szétszórva lévő törzsrészvényesek birtokosainak hozzászólásuk sincsen az ő pénzükhöz létesített vállalatához. A finanszírozás e formája — így érvelnek az elégedetlenek, — anyagilag és erkölcsileg kinullázza a törzsrészvényeseket, ami azután azt idézi elő, hogy százával folynak a perek azon részvényesek ellen, kik a jegyzett összegeket nem akarják befizetni és hogy az igazgatóság tagjai közül többen lemondásra készülnek.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi részletes tudósítás számol be.

(A tőkefelelélést nem tárgyalják.)

Löcs Rezső igazgatósági elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a megjelent részvényeseket és megállapította, hogy április 20-ig 20393 elsőbbségi részvényt tettek le. Időközben az aradi Weitzer János vaggongyár és vasöntőde és a diósgyőri állami vasgyár visszavonták letétjegyeiket és április hó 27-én kelt leveleikben kijelentették, hogy a mai közgyűlésen szavazati jogukat érvényesíteni nem kívánják. Minthogy Hennig, Hartvig & Comp. cég szintén visszavonta elsőbbségi részvényeire vonatkozó letétjegyeit és kijelentette, hogy szavazati jogot a közgyűlésen nem óhajt, Löcs elnök megállapította, hogy a közgyűlésen 58 részvényes jelent meg 2400 elsőbbségi és 4467 törzsrészvény képviselőiben. Miután a részvények háromnegyed része a mai közgyűlésen képviselve nincs, a tárgysorozat harmadik pontja, a tőkefelelélésre, illetve a kölcsönfelvételre vonatkozó javaslat a mai közgyűlésen *nem tárgyalható.*

Az igazgatóság indítványozza tehát a *javaslatnak a napirendről való levételét* annál is inkább, mert a tőkefelelélésnek, illetve a nagyobb beruházásokhoz szükséges tőkebefektetésnek ügye kellően elkészítve nincsen, a javaslatot a legapróbb részletekig még ki nem dolgozták. Már pedig az igazgatóság át van hatva attól, hogy a kérdés a legalaposabban bírálendő el, mert a javaslatba hozandó összeg csak így fog általános megnyugvást kelteni.

Jelentette továbbá Löcs elnökigazgató, hogy a kereskedelmi miniszter a rendkívüli közgyűlésre meghatalmazottul *Desseffy Aurél* dr. miniszteri titkárt küldötte ki, akit egyúttal a szavazati jog gyakorlásával is megbízott. Végül az elnök *Péterffy Antal* társasági ügyészt a jegyzőkönyv vezetésére, *Szatmáry Gyula* és *Czirák Alajos* részvényeseket pedig a jegyzőkönyv hitelesítésére kérte föl.

(Beszámoló négy havi üzemről.)

A közgyűlés ezután megkezdte a napirend tárgyalását, amelynek első pontja az igazgatóságnak alábbi jelentése volt:

Vállalatunknak a kezdet nehézségeivel nagy küzdelme volt. A mótóros rendszer tökéletességének hiánya, a gépek finyas és komplikált szerkezete, a személyzet begyakoroltatása, a gépekkel való megismerttetése, a pályatestnek mint új alkotmánynak a téli havazás és eső folytán bekövetkezett ülepedése, gyakori kiskilások, a gépeknek kisebb nagyobb mérvbeni megrongálása és javítása ezen idő alatt igen sok kellemetlenséget okozott. Ez okozta elő a gyakori késéseket.

Dacára ennek, már az első, 1906. évi december 1-től 1907. évi március hó végeig terjedő négy hónap alatt az üzembevétel csak 6146 korona 82 fillér hiányával fedezte az üzemi kiadásokat. Ezen különbözet is csak onnan eredt, hogy nem használhattuk az összes mótórokat. Április hónapban már a napi bevételek 626 koronára rúgnak és így az átlagos napi üzemköltségeket jóval felülmulják. A nyári hónapokra a szünet végéig a bevétel az április havi bevételhez képest, ha nem is duplán, de

legalább is 60 százalékkal magasabbra vehető és így a napi bevétel körül 1000 koronára lehet számítani, különösen ha a forgalmat több kocsival fogjuk lebonyolítani. Az eddigi hiányok, beruházási kiadások, könyvelési tételek és kamatok címén 17,267 koronával van a részvénytársasági igazgatóság megterhelve, melyek elszámolás tárgyát képezik.

(A viteldijak reformja.)

A jelentéshez csupán *Balogh Zoltán* mikalakai községi jegyző szólott hozzá. A jelentésből — mondotta, — arra a -ajánlatos tapasztalatra jutottunk, hogy motorvasutunk nem valami kedvező anyagi eredménnyel működött, amennyiben a jelentés szerint 6146 kor. 32 fillér több kiadás volt az üzem első négy hónapjában, mint amennyi a bevétel. Ez nem valami aggasztó jelenség, mert tudjuk, hogy minden kezdet nehéz. De hogy a jövedelem nem felel meg a várakozásnak, annak egyik okát a viteldijak helytelen megállapításában látom. A jelenlegi díjak mellett Mikalaka község ugyancsak teljesen ki van zárva a forgalomból, mert ebbe a legközelebb fekvő községbe a viteldij túl magasán van megszabva. Husz fillér viteldij sok a rövid mikalakai utra, különösen ha figyelembe vesszük, hogy sokkal hosszabb utakra is csak husz fillér van kiszabva. Ezért szükséges a díjszabás módosítása, ami által a vasut nagyobb jövedelmezőségét is elérnénk.

Löcs Rezső elnökigazgató a felszólalásra megjegyzi, hogy az igazgatóság tudomásul veszi a most elhangzott panaszt és amennyiben a díjszabás leszűkítése, vagy helyesítése a közönség és a részvényesek érdekében áll az igazgatóság a maga hatáskörében mindent el fog követni, hogy a visszas helyzetet megszüntesse.

(A felügyelő-bizottság jelentése.)

A közgyűlés ezután egyhangulag tudomásul vette az igazgatóságnak üzleti jelentését, majd meghallgatta a felügyelő bizottságnak *Kepes Ferenc* által felolvasott következő jelentését:

Mint a felolvasott igazgatósági jelentésből megállapítható, az eddig lefolyt idő nagyjára a pályatest kiépítésével és felszerelésével telt el a megnyitás óta lefolyt mintegy öt havi forgalom is a kezdet nehézségeinek leküzdésére irányuló igyekezetnek tekinthető csupán. Ilyen körülmények között nekünk, mint a közgyűlés bizalmából kifolyólag eljáró felügyelő bizottságnak is csupán arra szorítkozhatott tevékenységünk, hogy ellenőrző kötelességünket a törzsrészvényekért befolyt pénzösszeg alapszabályszerű felhasználása és az elsőbbségi részvények szerződészerű kiadásának ellenőrzésére fordítottuk.

E célból több ízben tartott üléseinken átvizsgáltuk a részvénytársaság könyvvizetését és megrovincsoltuk annak pénztárát s e tekintetben semmiféle említésre méltó szabálytalanságot nem észleltünk, sőt megállapítottuk, hogy az okmányolt kiadási tételek a részvénytársaság fő- és segédkönyveiben rendszeresen elkönyvelve vannak. A megnyitás időszaka óta folyó forgalmi tételek még nem bírnak oly zárlattal, hogy arról mennyiségű felállítás képezhető lenne s úgy ezekre nézve csak azt jelenthetjük, hogy azok üzletszerű elkönyvelés tárgyát képezik s havi végösszegek az igazgatósági jelentésben felsorolt végösszegekkel egybevágók. Mi is azon nézetben vagyunk, hogy az üzemi bevételek és kiadások közötti 6146 korona 82 fillér négy havi szenvedőleges különbözet a hiányos felszerelés következménye, a melyen célszerű tökefelelővel vagy hitelszerzéssel kell segíteni.

Midőn tehát a magunk részéről is javasoljuk, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak erre vonatkozó előterjesztéseit jóakarattal támogatásban részesíteni sziveskedjék, reméljük, hogy ily módon az első üzletév lezárásával is aktív mérleg megvizsgálásáról fogunk a közgyűlésnek jelentést tehetni.

Arad, 1907. ápr. 27.

Páris Lajos dr. elnök,
Hehs Béla,
Raicu Sebő,

a felügyelő biz. tagjai.

A jelentés felolvasása után *Löcs Rezső* elnökigazgató jelentette, hogy *Sztankovics Miklós*

máv. üzletvezető, igazgatósági tag, a kereskedelemügyi miniszter állandó megbízottja a motoros vasut társaság ügyeiben, azt a jogos kivánságát nyilváníttotta, mely szerint a motoros vasutnak is rendszeres költségelirányzata legyen. Az igazgatóság tudomásul vette a kivánságot és ezuttal csak az idő rövidsége miatt nem vehette figyelembe. A közel jövőben tartandó rendkívüli közgyűlésen azonban már elő fogják terjeszteni a költségelirányzatot.

A felügyelő-bizottság jelentését ezután egyhangulag tudomásul vették.

(Uzematadás a Máv.-nak.)

A közgyűlés most a legérdekesebb tárgysorozati pontnak a megvitatására tért át. *Kepes Ferenc* elterjesztette az igazgatóság javaslatát a motorosvasut üzemének a magyar államvasutak kezelésébe való átadásáról, amely javaslatnak szövege a következő:

Az igazgatóság, tekintettel a vasutnak nagy jelentőségére és mert kétségtelen, hogy ez a vasut egy nagy és gazdag vidék közgazdasági érdekeit szolgálja, másfelől mert nem szenved kétséget, hogy e vasutnak, különösen pedig a fölveendő teherforgalomnak országos hálózatba való egységes bekapcsolása állami érdeket is képez, a részvényesek esetleges anyagi érdekeinek megóvása szempontjából is indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy az igazgatóság fölhatalmaztatik, miszerint a vasutunk üzemének állami kezelésbe való átadása iránt a tárgyalásokat foganatosítsa.

E javaslatnál *Desseffy Aurél dr.* miniszteri titkár, a kereskedelmi miniszter kiküldöttje fölhitva a közgyűlés figyelmét arra a körülményre, hogy az alapszabályok 23. szakasza értelmében „a vaspálya üzemének másra leendő átruházása” szintén azon tárgyak közé tartozik, amelyeknél a határozathozatalhoz szükséges, hogy a közgyűlésen a kibocsátott összes részvények legalább háromnegyed részének képviselve kell lennie. Ha tehát ma kimondják, — fejtegette a miniszteri kiküldött — hogy a tárgyalást az átadás iránt megindítják, hallgatólagosan egyszerre mind azt is kimondják, hogy ha a tárgyalások sikerre vezetnek, úgy átadják a vasut kezelését. Ennek kimondására pedig a mai közgyűlés nincs jogosítva.

Löcs Rezső elnök igazgató *Desseffy* felszólalására megjegyzte, hogy az igazgatóság ma csak előzetes tárgyalásokra, ideiglenes megállapodások kötésére kér fölhatalmazást. Ha a tárgyalások az igazgatóság és az államvasutak igazgatósága között eredményhez vezetnek és az üzem átadásának perfektuálásáról lesz szó, úgy az átadásról szóló határozatot újabb közgyűlésnek tartják fenn, amely az alapszabályok 23. szakasza szerint e kérdésben határozatra jogosít.

E felvilágosítás után *Desseffy Aurél dr.* min. titkár kijelentette, hogy ha kimondatik, hogy ez a mai határozat végérvényesnek nem tekinthető és a fölhatalmazás csak a tárgyalások megindítására adatik, úgy a maga részéről is hozzájárul a javaslatához.

Valamennyi részvényes elfogadta ezután az igazgatósági javaslatot azzal a hozzáadással, hogy a végleges határozat meghozatala egy újabban egybehívandó közgyűlésnek van fönntartva.

(Vita az igazgatósági megbízott fizetéséről.)

A vasutársaság vezérigazgatójának, *Kotsis Lajosnak* állásáról való lemondását előzőleg az igazgatóság, ma pedig a közgyűlés vette tudomásul azzal a bejelentéssel, hogy *Kotsisnak* három havi lemondása április 30-án lejárván, a vezérigazgató e napon végleg megváltik állásától. Az igazgatóság javasolja a közgyűlésnek, hogy ideiglenesen, ez év december végéig alkalmazza *Kepes Ferenc* igazgatósági megbízot-

at, aki műszaki ügyekben *Sztankovics Miklós* máv. üzletvezető, társasági igazgató, minden egyéb ügyben *Löcs Rezső* elnökigazgató előzetes hozzájárulása nélkül nem intézkedhetik. *Kepesnek* a vezérigazgatói teendővel való ideiglenes megbízása az elsőbbségi részvényeseknek az alapszabályokon alapuló kivánságára történt.

Az igazgatóság javaslata körül élénk és hosszantartó vita támadt, amelyet *Desseffy Aurél dr.* miniszteri megbízott felszólalása nyitott meg. A miniszteri titkár elmondotta, hogy miután itt új tisztviselő alkalmazásáról van szó, új tisztviselői állás megállapítása és díjazásának meghatározása pedig az alapszabályok 25. szakaszának a) pontja alapján a közgyűlés hatáskörébe tartozik: a mai közgyűlésnek kell *Kepes Ferenc* díjazását is megállapítania.

Löcs Rezső elnök erre fölolvasta az igazgatósági határozatot, mely szerint a vezérigazgatói állás végleges betöltése függőben tartatik és *Kepes Ferenc* igazgatósági megbízott a folyó év végéig a már megállapított illetmények, 10000 korona évi fizetés és 200 korona költségek átalány élvezete mellett ideiglenesen alkalmazza és az ügyek vezetésével megbizsa, a fönntebb közölt korlátozás mellett.

Desseffy Aurél dr.: Mennyi fizetése volt a vezérigazgatónak?

Löcs Rezső elnök: 7200 korona.

Desseffy Aurél dr.: Ha a vezérigazgatónak 7200 korona évi fizetése volt, miért adnak most az ideiglenes utódának 10200 koronát, amikor a vállalat ugyanis deficitet dolgozik?

Balogh Zoltán kérde, hogy mi az oka *Kotsis Lajos* távozásának és mi szükség volt arra, hogy *Kotsis* helyett, aki teljesen megfelelt az állásának, most drágább embert kapjon a vasut? Indítványozza, hogy *Kepes Ferencet* is csak ugyanazzal a fizetéssel alkalmazza a közgyűlés, mint amilyen *Kotsisnak* volt.

A fölvetett kérdésekre *Löcs Rezső* igazgatósági elnök adta meg a választ, elmondván, hogy *Kotsis Lajos* lemondásának okai nem tartoznak a közgyűlés elé, továbbá azt, hogy *Kepes Ferenc* alkalmaztatása a közölt feltételek mellett az elsőbbségi részvényesek határozott kivánságára történt. Az elsőbbségnek leginkább van érdekében,

Egy hang: Hogy a törzsrészvények ne kapjanak semmit. (Zajos derűtség.)

Löcs Rezső: hogy a vállalat vezetése jó kezekben legyen. Magasabb fizetést pedig azért adnak *Kepes Ferencnek*, mert szép állást hagyott el és miután köteles volt Aradra költözni, családja pedig Budapesten él, két háztartást kell vezetnie. Ezért mostani javadalmazása nem sokkal kedvezőbb, mint neki előzőleg volt.

Desseffy Aurél dr. az elnök szavaira megjegyzte, hogy az alapszabályok értelmében az elsőbbségi részvényeseknek joguk van a vezérigazgatót megválasztani, de arra, hogy az ő fizetését is megállapítsák, joguk nincsen.

Páris Lajos dr. szerint most, amikor csak ideiglenes alkalmazásról van szó és nem tudni még, hogy a törzsrészvényesekre jut-e valami haszon az év végéig, meddő a vita a díjazás illetőleg, mert ez a kérdés financialiter csak az elsőbbségi részvényeseket érinti.

Milován Valér mondorlaki jegyző kifejtette, hogy az igazgatósági jelentés szerint az eddigi zavarok a motorrendszer tökéletlenségéből, motorrongálásból és a felszerelések hiányosságából keletkeztek. Szükségyszerűen azt kell gondolni, hogy az igazgatóság a személyváltással és a magasabb honorációval azt akarja elérni, hogy a pályahibák és hiányok ezentúl elkerültesse. Ha tényleg ez volt az ok és a nagyobb fizetéssel azt véljük elérni, hogy több motor fog járni és bizonyos hiányok meg fognak szűnni, akkor elfogadom. De miután oly hiányokról van szó, amelyeket személyi tulajdonságok nem pótolhatnak, mert hiszen anyagi hibák vannak, nem érünk célt a hiányok orvoslására, ha nagyobb fizetést adunk. Ha látjuk, hogy az igazgató tudásával, tevékenységével elősegíti a zavarok elkerülését, akkor igenis a munkája és fáradtsága honoráltassék, mert akkor látjuk, hogy az ő működésének anyagi haszna is van. Tekintettel kell lenni a fizetés megállapításánál a törzsrészvényesekre, a községekre is, hogy ezeknek anyagi érdekei is megóvassanak.

Desseffy Aurél dr. szükségesnek tartja reflektálni *Páris Lajos dr.* felügyelő bizottsági el-

nők szavaira. A törzsrészeseknek ez idő szerint tényleg mindegy, hogy mennyi fizetést kap a vezérigazgatói teendőket megbízott. A kormány képviselőiben Desseffy nem is tudja elbírálni a személyváltozás értékét, mert nem ismeri sem Kotsis Lajosnak; sem Kepes Ferencnek képességeit. Lehet, hogy a változás megéri a vasutnak a 3000 koronát, lehet hogy 20000-et ér. De elvi szempontból kénytelen kifogásolni, hogy az elsőbbségi részesesek állapítsák meg a fizetést. Ez a közgyűlés joga. Minthogy Kepes Ferencet február óta alkalmazta az igazgatóság magasabb fizetéssel, mint a vezérigazgatóé, ami az igazgatóságnak nem volt joga, a közgyűlésnek most utólag meg kell adnia a jóváhagyást.

Most újból felszólt Páris Lajost dr. és elmondta, hogy épen a felügyelőbizottság volt az, amely annak idején rámutatott az igazgatóság téves határozatára Kepes alkalmaztatása dolgában és óvásáról jegyzőkönyvet is vett fel. A vezérigazgatói fizetés megállapítása nem az elsőbbségi részesesek joga. Azonban ez idő szerint figyelemmel arra, hogy az elsőbbségi részesesek a reprezentálás joga, azonkívül a fizetés megállapítása a törzsrészeseseket a folyó évből hátralevő 7-8 hónapra nem érinti, mert az, hogy osztalék jusson a részükre, egyáltalán nem forog föl: a csekély fizetési különbözet megvonásával ne kedvetlenítsük el a helyettesi minőségben alkalmazott vezérigazgatót. Akkor, ha az állást végleg fogjuk betölteni, látni fogjuk, hogy méltó fizetés-e az ő tevékenységének.

(A közgyűlés szavaz.)

Kepes Gyula dr.-nak az elsőbbségi részesesek nevében tett azon kijelentése után, hogy mindenkor elismerték a közgyűlés jogát a vezérigazgatói fizetés megállapítása dolgában, Balogh Zoltán kijelentette, hogy ragaszkodik indítványához, mire Lócs Rezső elnök elrendelte a szavazást az igazgatóság javaslata és Balogh indítványa fölött s a szavazás idejére fölíggesztette a közgyűlést.

Néhány perc múlva Lócs Rezső ismét megnyitotta a közgyűlést, amelynek Péterffy Antal szavazatszedő bizottsági elnök jelentette, hogy 2692 részvény után 14 szavazatot az igazgatóság javaslata és 4002 részvény után 17 szavazatot Balogh Zoltán indítványára adtak le és így a közgyűlés többsége akként határozott, hogy Kepes Ferenc 7200 korona évi fizetéssel alkalmaztatik addig, ameddig szükség van rá, de legkésőbb december végéig. A fizetés ily összegben való megállapításának visszaható ereje van, vagyis Kepesnek fizetése már február 1-jétől kezdődőleg is csak évi 7200, nem pedig 10200 korona.

Lócs Rezső elnök e határozat kihirdetése után fölhatalmazást kért, hogy az igazgatóság a régi vezérigazgatói fizetést kiutalványozhassa, majd hozzátette, hogy ezzel az ügy be van fejezve.

— Köszönöm a közgyűlés bizalmát, de az én részemről az ügy befejezve sincsen, — mondotta erre Kepes Ferenc. Még ma elvégzem munkáimat, átadom az ügyek vezetését elnök urnak és lemondok az állásomról.

— Ez nem tartozik ide, — felelte Lócs és ezzel befejeződött az incidens.

(A műhelyfőnök szerződése.)

A közgyűlés ezután felhatalmazta az igazgatóságot a pályázat kiírására a Weber Antal lemondásával megüresedett pályafentartási mérnöki állásra 3000 korona maximális javadalmazással. A pályafentartási mérnöknek kötelessége lesz a forgalmi ellenőrzési szolgálat is. Hozzájárulás nélkül elfogadta a közgyűlés az igazgatóságnak azt a javaslatát, mely szerint Szontágh Gusztáv mérnök, műhelyfőnökkel három évi szerződés kötessék, javada mazása 3000 korona törzsfizetésben, 600 korona lakbérben és 600 korona működési pótlékban állapíttassék meg. Végül tudomásul vették a bejelentést,

mely szerint Molnár Jánost április 1-től június 30-ig terjedő próbaidőre művezetőül alkalmazták 900 korona évi fizetéssel és 150 korona lakbérrel.

(Hartwig följánál 3000 koronát.)

Ezzel a közgyűlés a napirendre tűzött tárgyakat elintézte. Lócs Rezső elnök a közgyűlés berekesztése előtt átadta a szót Hartwig György elsőbbségi részesesnek, akinek nevében és megbízásából Kepes Gyula dr. igazgató kijelentette, hogy Hartwig a közgyűlés akarata előtt meghajlik, de levonja a mai határozat konzekvenciáját és itt a közgyűlés plénuma előtt a sajátjából ajánlja föl a szuperfizetést Kepes Ferencnek 7200 koronás fizetésétől 10.200 koronáig. Teszi ezt egyrészt azért, mert csak hosszas keresés után találta meg ezt a vasuti szakembert, akinek érdemeit szem előtt tartotta az igazgatóság is, amidőn a választásához hozzájárult. Másrészt pedig az indította Hartwigot elhatározásánál, hogy ne kerüljön ismét új ember a vállalat élére, hogy stabilizáltassék az állás és a vállalat rentabilitása. Végül kérte Kepes Gyula az igazgatósági megbízottat, hogy az itt bejelentett lemondását vonja vissza.

A Hartwig fölhatalmazásából tett kijelentés a részesesek körében meglepetésként hatott. Elsőnek Desseffy Aurél dr. miniszteri titkár szolt Hartwig ajánlatához, kijelentvén, hogy az nem tárgya a közgyűlésnek és nem tartozik ide, éppen úgy nem mint Kepes Ferenc lemondása, amint azt Lócs Rezső elnök a lemondás bejelentésénél hangsúlyozta. Ismétli, hogy a fizetési különbözet följánlása Hartwig részéről akár előzékenységből, akár a vasut érdekében, nem tartozik a közgyűlés elé.

Kepes Gyula dr. kijelenti, hogy Hartwig csak azért tette meg a nyilatkozatot a közgyűlés előtt, mert a lemondás bejelentése is a plénum előtt történt.

Balogh Zoltán kéri, hogy sem Kepes Ferenc lemondása, sem pedig Hartwig ajánlata ne vétessék a jegyzőkönyvbe.

Lócs Rezső elnök: Ez természetes; a közgyűlésnek még tudomásulvételi joga sincsen. Lócs ezután megköszönte a részesesek megjelenését és a kormánykiküldött fáradozását és berekesztette a közgyűlést.

A jótékony nőegyletek.

A szegénytanulókat segélyező egyesület és a jótékony polgári nőegylet közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Ma délután két aradi jótékony nőegyesület: a szegénytanulókat segélyező egyesület és a jótékony polgári nőegylet számolt be egy esztendei működéséről. A két egyesület, mint minden évben, úgy az elmúlt esztendőben is megfelelt kitűzött céljának, hogy a tél zordóságától és a gyötrő éhségtől megoltalmazza a társadalom elnyomottait. Különösen az elmúlt télen volt nagy szükség a humanizmusra, mert a hosszú tél ugyancsak meggyötörte a szegénysorsu iskolásgyermekeket és az oltalom nélküli özvegyeket. A két nőegyesület közgyűléséről tudósítók az alábbiakat jelentik:

Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület ma délután négy órakor tartotta az évi rendes közgyűlését özv. Hauser Károlyné egyesületi elnök vezetése mellett. Az elnököt, ahogy a terembe lépett, az egyesület védnöknői ovációban részesítették és virágcsokorral ajándékozták meg.

A közgyűlés megnyitása után Kovács Vince egyesületi titkár felolvasta az évi jelentést, amely az egyesület múlt esztendei áldásos működését vázolja. Az 1906 ik évben 680 gyermeket látott el az egyesület téli ruházattal s december elsejétől április elsejéig 175 tanuló kapott tápláló meleg ételt. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Ezután Dálnoki-Nagy Lajos alispán költői szárnyalású beszédben méltatta özv. Hauser Károlynénak az egyesület tevékenysége körül

szerzett érdemeit. Majd a pénztári és felügyelőbizottsági jelentést olvasták fel s ezzel a közgyűlés véget ért.

A gyűlésen jelen voltak: özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyesületi elnök, báró Bánhidny Antalné, Barkó Ferencné, Bogdánffy Béjáné, özv. Boros Bébiné, Czárán Mártonné, Gutzjahr Mihályné, Halmai Andorné, Habereger Györgyné, Hermann Gyulané, özv. Hudetz Ferencné, Hoffbauer Sándorné, Hoffbauer Elma, Heitz Nándorné, Hegedüs Lászlóné, dr. Isserkutz Lászlóné, özv. Kabdebó Beláné, Kabdebó Margit, dr. Keresztes Gyulané, Kintzig Gézané, Kristyó Jánosné, Lócs Rezsóné, dr. Polonyi Dezsóné, Pretner Etelka, özv. Purgly Jánosné, Reicher Károlyné, özv. Petrovics Mihályné, özv. Salamon Samuné, Steiner Jakabné, dr. Tisch Mórné Varjassy Árpádné, Virágh Lajosné, Wadowszky Gusztávné, Dálnoki Nagy Lajos, Varjassy Lajos, Hoffmann Antal, Kövér Béla, Bíró Kálmán, Kádas Kálmán, Kilenyi János, Lócs Rezső, Kovács Vince, Péterffy Antal, Salacz Gyula, Károly József és Czobor Ottó.

A jótékony polgári nőegylet délután fél öt órakor tartotta az évi rendes közgyűlését özv. Purgly Lajosné fővédasszony és Varjassy Lajos polgármester elnöklété alatt. Varjassy mint polgármester ma először elnökölt a nőegylet közgyűlésén s meleg szavakkal üdvözölte a fővédasszonyt.

Ezután Lócs Rezső városi tanácsnok, az egyesület titkára felolvasta a jótékony nőegylet múlt évi működéséről szóló jelentését, amelyben szép szavakkal emlékezett meg Institoris Kálmán nyugalmazott polgármesterről, az egyesület volt elnökéről. A közgyűlés sajnálkozását fejezte ki Institoris Kálmán távozása felett s ezt jegyzőkönyvében örökíti meg.

Majd özv. Purgly Lajosné a maga és a tisztikar nevében leköszönt tisztségéről. A közgyűlés Kovács Vince indítványára egyhangulag a régi tisztikart újra megválasztotta. Ezzel a közgyűlés befejeződött.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A rabsegélyező egyesület megalakulása. Vasárnap délelőtt alakult meg az Aradi rabsegélyező-egyesület. A kir. törvényszék esküdtbírósi terme szépen megtelt a tagokkal, amikor Szakolczay Lajos kir. ügyész megnyitotta az ülést. Ezután Pogonyi Nándor kir. alügyész ismertette hatáson beszédben a rabsegélyező egyesület célját. Ezután ideiglenes elnökül megválasztották Szakolczay Lajos kir. ügyészt, ideiglenes titkáru pedig Bor Imrét. Az alapszabályok elfogadása után ifj. Neuman Adolfnak, aki már eddig is nagyobb összeget juttatott az egyesületnek s ezenkívül felajánlotta, hogy az arra különösebben érdekes szabadulórabokat minden alkalommal külön segélyben is részesíti, továbbá a szintén nagyobb összegű alapítványt tett Aradi Polgári Takarékpénztárnak köszönetet szavazott.

A debreceni angyalgyár.

Egy áldozat vallomása.

Öngyilkosságba üzött nők.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 29.

A debreceni botrányban, amely még egyre-izgalomban tartja a közönséget, ma új és meglepő dolgok kerültek nyilvánosságra. Az ügyész előtt megjelent ma Fülöp Julia egyik áldozata, aki a lapokból értesült a becsületmentő bába-asszony letartóztatásáról és elmondotta, hogyan birta rá Fülöp Julia áldozatait arra, hogy magukat a műtétnek alávegyék. Elmondotta továbbá, hogy a bűnös asszony minden áldozatát zsarolta és ha valamelyik megtagadta a kért összeget, fenyegette, hogy feljelenti, leleplezi.

A rendőrség erősen folytatja az ügyben a

nyomozást, amelynek során most kiderítették, hogy Fülöp Julia zsarolásával több áldozatát kergette a halálba.

Az újabb részleteiről következőket jelent tudósítónk:

A vizsgálatot vezető *Kalázdai János* ügyész-nél megjelent ma reggel *Oláh Berta* nevű szakácsnő és a következőket mondta jegyzőkönyvbe:

— Pár hónap előtt reményteljes állapotban voltam. A főtéren egy délutánon megszólított *Fülöp Julia* és elhívott a lakására. Valósággal elkábított, oly gyorsan és oly sokat beszélt, kecségetett, ígért, hazudozott. Azt mondta, hogy egy csomó urinót mentett meg már a csunya szegyénytől és az elzülléstől és engem is meg szabadít szerelmem gyümölcsétől. Az ocsmány ajánlatot visszautasítottam, de a gonosz asszony tovább is üldözött, csábított. Pár nap alatt végrehajtotta rajtam az operációt és mikor fölépültem, 70 koronát adtam *Fülöp Juliának*. Azóta egy percig sem volt nyugtom. Valósággal agyonkínzott, agyongyötört, zsarolt és azt mondta, hogy följelent és leleplez. Neveket is említett, igen előkelő nőket, akiket szintén körmei között tart. Most, hogy a gonosz asszonyt letartóztatták, eljöttem ide, hogy elmondjam, amit tudok.

A rendőri nyomozás tegnap óta újabb fontos adatokkal bővült. Kiderült, hogy *Fülöp Julia* állandóan zsarolta áldozatait. Egy debreceni kasszírót is addig zsarolt, hogy elmondja a szegyenét, amíg a szegény leány öngyilkos lett. Ugyancsak öngyilkosságba kergetett egy parasztlányt is. Ez a leány késsel átvágta ereit és meg is halt.

Egész Debrecen még a szenzáció hatása alatt áll. Egyébről sem beszélnek, mint *Fülöp* áldozatairól. A yádtanács holnap dönt a letartóztatás ügyében.

Kéjgyilkosság Aradon.

Merénylet egy gyermekleány ellen.

Bestiális ujságáros.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 29.

Párját ritkító, förtelmes gyilkosság történt ma Aradon. Zola Emil irt csak a mai esethez hasonlót. Egy aradi ujságelárusító, akiben a hírneves franció író egyik alakja elevenedett meg, merényletet akart ma délelőtt elkövetni egy 13 éves cselédleány ellen. Minthogy azonban merénylete nem sikerült, mert idejekorán meggátolták, zsebkésével *halálosan megsebesítette* a serdületlen leánygyermeket, azután önmagán ejtett könnyebb sérülést. A felháborító eset részletei az alábbiak:

Ma délelőtt feltizenegy órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy az Erzsébetváros Választó-utca 40-ik szám alatt levő házban egy leányt súlyosan megsebesítettek. A híradás után *Hoffmann Győző* ügyeletes rendőrtiszt és *Posgay Lajos* dr. városi főorvos kimentek a helyszínére és megindították a nyomozást.

A nyomozás alatt borzalmas adatok kerültek napvilágra s ezeket a rendőrtiszt jelentése alapján a következőkben ismertetjük:

Mócz Pál 60 éves aradi vasúti ujságelárusító a nála alkalmazásban levő *Mokucza Iona* 13 éves cselédleányt már régebben üldözte szerelmével. Minthogy azonban a leány mindig visszautasította gazdája szerelmét, *Mócz* többször meg is verte.

Ma délelőtt *Mócz Pál* behívta a leányt a szobába, hogy egy pohár vizet hozzon neki. A

szobában *Mócz Pál* felesége, egy hónapok óta ágyban fekvő, teljesen beteg asszony volt, aki agg kora és súlyos betegsége miatt teljesen érzéketlenül feküdt ágyában. *Mócz* a leányt megragadta, a pamlagra dobta és merényletet akart rajta elkövetni.

A leány segítségért kiáltott. A kiáltozásra figyelmessé lett *Drágics József* asztalos, aki az utcára nyíló ablakon a szobába nézett s látva a történeteket, a leány segítségére sietett.

Az ujságáros, amikor az idegen embert meglátta, annyira felbőszült, hogy kirántotta zsebkését és leszurással fenyegette *Drágicsot*. Az asztalos, aki gyenge szervezetű ember, megijedt az atléta természetű embertől és a szomszédba menekült, hogy segítséget hozzon.

Mire a szomszédokkal visszatért, a cselédleány eszméletlenül, több sebből vérezve feküdt a pamlagon. *Mócz* a szerencsétlen leányt zsebkésével a hasán *veszedelmesen megsebesítette*. Amikor meglátta a szobába siető embereket, magán is könnyű sebet ejtett.

Nemsokára megérkeztek a hatóság emberei, akiknek intézkedésére a mentők is kivonultak s az eszméletlen cselédleányt és a brutális ujságelárusítót a köz-kórházba szállították. *Mokucza Iona* sérülései olyan súlyosak, hogy életben maradásához *kevés reményt fűznek*. *Mócz Pál* néhány nap múlva elhagyhatja a kórházat s azután megindítják ellene a büntető eljárást.

A város automobiljai.

A közgyűlés határozatát jóváhagyták.

A belügyminiszter Aradhoz.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 29.

Emlékeztetek azok az elkeseredett szóharcok, amelyek a város közgyűlésein a tervbe vett automobil-omnibusz forgalom mellett és ellen folytak. A törvényhatósági bizottság végre szavazattöbbséggel kimondta, hogy az automobil omnibusz közlekedést létesíteni fogja s a forgalom lebonyolításához szükséges nyolc darab automonil-omnibuszt a Westinghouse cégtől rendeli meg. A belügyminiszter a törvényhatósági bizottságnak ezt az elvi határozatát jóvá is hagyta s így az volt az általános felfogás, hogy az automobil forgalom létesítése elé most már semmiféle akadály nem gördülhet.

A kérdés ezek után még egyszer szóba került a város közgyűlésén a tanácsnak azzal a javaslatával kapcsolatban, hogy a törvényhatóság a már eddig megszavazott 200.000 koronán kívül még 20.000 korona *fentartási költséget* szavazzon meg. A közgyűlés a tanácsnak ezt a javaslatát is határozattá emelte. Több törvényhatósági bizottsági tag és az ellenérdekeltség azonban a közgyűlésnek nemcsak ezt a határozatát fellebbezte meg a belügyminiszterhez, hanem régebbi határozatát is, amelyet a belügyminiszter már jóváhagyott.

Ma érkezett le a városhoz a belügyminiszternek leirata, amelyben arról értesíti a város közönségét, hogy a *felebbezések elutasításával* a közgyűlésnek ebben a tárgyban hozott összes határozatait *jóváhagyja, illetve megerősíti*. A belügyminiszternek a városhoz intézett leirata a következő:

Az 1906. évi november hó 14-ikén tartott bizottsági közgyűlésen hozott határozatát, melylyel az 1906. évi közgyűlési határozat értelmében a városban létesítendő automobil-forgalom lebonyolításához szükséges 8 darab automobil-omnibusznak a Westinghouse-cégtől való beszerzését mondotta ki és a beszerzési költségekre már engedélyezett 200.000 koronát szavazott meg, *Szalay Arnold* dr., *Somló Ármin*

dr. és *Éles Béla* dr. és társai, *Kertész István* és társai, végül az aradi egy- és kétfogatu bérkocsitulajdonosok ipartársulata részéről előterjesztett felebbezésének folytán, de hivatalból is felülbírálván, azt a *felebbezések elutasításával* indokainál fogva ezennel helybenhagyom, illetőleg *jóváhagyom*.

A felebbezésben foglaltak figyelembe vehető nem voltak, mert a felebbezések nem a most tárgyalás alatt levő közgyűlési határozat fent említett rendelkezései ellen, hanem általában az automobil-omnibusz közlekedés létesítés- ellen irányulnak.

Minthogy pedig a szóban levő közlekedés létesítését a város közönsége az 1906. évi hozott felebbezéssel meg nem támadott és részéről 1906. évi augusztus hó 8-ikán jóváhagyott határozataival már kimondotta, illetőleg elrendelte: ezen jogerősen eldöntött kérdés felebbezés tárgyat most már nem képezheti.

A felterjesztett iratokat további eljárás végett azzal küldöm vissza, hogy a fent idézett rendeletben tett és jelen ügyre is vonatkozó kikötéseim értelmében a felveendő kölcsön iránt hozandó határozatnak, ugyszintén az illető vállalat üzemére nézve alkotandó szabályrendeletnek mielőbbi felterjesztését elvárom.

Budapest, 1907. évi április hó 23-ikán.

A miniszter helyett:

Hadik államtitkár.

A tanács a belügyminiszter jóváhagyó döntését a május havi közgyűlés elé terjeszti és miniszteri leirat értelmében javaslatot terjeszt a törvényhatósági bizottság elé, hogy az automobil-omnibuszok megrendeléséhez szükségösszegre honnan vegyen fel kölcsönt.

Sztrájkolók között.

— Jelenet a Munkás Otthonból. —

Egy cipész (az egyik sztrájkoló pékségéhez): Hát ti miért szüntettétek be a kenyérsütést?

A pék: Mert kenyeret akarunk, elvtárs!

A megszökött ügynök-doktor

Gyürky Ödön Amerikában.

A sikkasztó humora.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, április 29.

Amultév nov. hó közepén kinos szenzációt keltett a fővárosban *Gyürky Ödön* doktornak eltűnése. *Gyürkynek* a Molnár-utcában hangzatos című bizományi irodája volt, s mint utóbb kiderült vállalatát arra alapította, hogy ügyfeleit kivétel nélkül megkárosítsa.

A *Katolikus Körök és Egyesületek* által *vetítő irodája* elég bizalomkeltő volt azokban a körökben, a melyekből *Gyürky* az áldozatszedegette. S amikor meleg lett a talaj a talaj alatt, egyik üzletfele ügyvédjének levelet küldött, amelyben közölte, hogy helyzetén már csak gyors rendelkezés segíthet. S a legjobb megoldásnak, — mondta levelében — azt tartja, a szabad természet ölen meg az ő urához, tenéhez.

A szentimentális levél azonban csak egyszerű tolvajfogás volt, mert *Gyürky Ödön* a városban eszeágában sem volt, hogy öngyilkos legyen. A bűnös utra tért ember sokkal jobban szerette az életet, semhogy önként letevé volna mondani a gyönyöreiről. Mint az eddig vizsgálat során megállapították, *Gyürky* az elszikkasztott pénzeket tizedrangú színházi csapokra pocsékolta. De azért *Gyürky* nem szűnt rosszul, amikor öngyilkosságát bejelentette levelét megírta. A sánta, mankón járó ember föl sem tették, hogy szökésre gondolt, amíg a rendőrség *Gyürky* holttestét keresi sikkasztó vigan menekült a tévutra tértek ráadására, Amerikába.

Gyürky szerencsésen eljutott New Yorkba.

ma már egy humoros levélben, amelyet egyik megkárosított üzletfeléhez intézett, a következőket írja:

— Minden cselekedethez ész kell. Még ahhoz is, hogy a rendőrséget tévutra vezethesse az ember, ámbar ez nem kerül nagy fejtörésbe. A rendőrség biztosra vette, hogy öngyilkossá lettem. Pedig mindenre gondoltam inkább, csak erre az ostobaságra nem. Az a néhány tízezer korona, ami a kezeimben megfeneklett, bizony isten nem ér föl még a sánta lábammal sem. Meg aztán a másvilágból soha, de az új világból még mindig megtéríthetem üzletbarátaim veszteségét. *Feljogosítom önt is, hogy reméljen.* Ha az isten is úgy akarja, ez mielőbb meg fog történni. Az egészségemről, — ha ez ugyan érdekli önt — csak jót mondhatok. Hogy itt mihez kezdek, azt még nem tudom. Félek, hogy — bizományi irodát nyitok. És higgye el, nem ok nélkül való ez a félelem. Mert innen vajjon hová menekülhetek, ha véletlenül úgy kívánja majd a helyzet? . . .

Mind azok, akiket Gyürky dr. megkárosított, vigaszt meríthetnek a levélből. Nem soat, de ez a sovány remény is többet ér, mint a tudat, hogy örökre le kell mondaniok a énzükről.

Villamos motorok az Aradhegyalján.

Tárgyalások a Ganz-céggel.

Tagányi Sándor lemondása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az Aradhegyaljai helyi érdekű motoros-vasúti részvénytársaság tegnapi mozgalmas közgyűlésén még nem számoltak be arról az érdekes eseményről, amely az elmúlt szombaton az igazgatóság kebelében történt. Szombaton elután ugyanis Tagányi Sándor dr. igazgatósági tag szóval és írásban bejelentette Lőcs Rezső igazgatósági elnöknek, hogy lemond igazgatósági elnökségéről, amelyet a vasúttársaság megalakulása óta viselt.

Tagányi Sándor nem indokolta lemondását, de értesülésünk szerint az készítette a lépésre, hogy nagyarányú elfoglaltsága és sokszori külföldi utjai miatt nincs módjában a vasúttársaság ügyeinek annyi időt szentelni, amennyit szerinte az igazgatói állás megkíván. Ezért már régebben ki akart lépni az igazgatóságból, a marasztalásokra azonban nem valósította meg szándékát. Szombaton azután az Aradi Közlönyben kimerítően ismertetett vitás szárazsági jog kérdésében annyira ellentétes álláspontra jutott az igazgatósággal, hogy kivált a vasúttársaság vezetőségéből. Minthogy a lemondás tudomásulvétele a közgyűlés hatáskörébe tartozik, az igazgatóság Tagányi Sándor lemondását a legközelebbi közgyűlésen fogja előterjeszteni.

A tegnapi rendkívüli közgyűlésen fölolvastott igazgatósági jelentés elmondta, hogy a vasúti látogatottságra és jövedelmezőségre nézve szép sikerrel kecsegtet ugyan, de a motorrendszertökéletlensége, a gépek finnyás és komplikált szerkezete és a személyzet járatlansága miatt az üzem első négy hónapjában nem lehetett a kedvező eredményt elérni, hogy a vasúti üzem vétele teljesen fedezze a kiadásokat.

A társaság most érdekes reformra készül, helytől reméli, hogy a forgalmi kalamitásokkal mindenkorra véget vethet. Az igazgatóság

a benzín-hajtóerőt föl akarja cserélni elektromos hajtóerővel és e célból haladéktalanul lépéseket tesz az üzemnek villamos erőre való átalakítására. Minthogy a benzín-motorkocsik szerkezete megengedi az elektromos áram használatát, és a társaság pótkocsijainak is oly erős a konstrukciójuk, hogy motorkocsikká átalakíthatók, a meglevő forgalmi eszközöket csekély költséggel illeszthetnek be a villamos üzembe, úgy, hogy csak a villamos felső vezetékek megépítése okozna nagyobb kiadást.

Az építési fővállalkozó, Hartwig György igazgató mostani aradi időzése során részletesen megbeszélte az igazgatósággal a villamos üzem bevezetését és Budapesten a Ganz és társa céggel tárgyalásokat fog folytatni a nagy-szabású munkálat keresztülvitele dolgában.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma kérdést intézett a vasúttársaság egyik vezető-férfiához, hogy mi indítja az igazgatóságot az üzem megváltoztatására? Munkatársunk erre azt a választ kapta, hogy a vasut rendkívül lejtős pályáján a forgalmat benzín-motorokkal nem lehet oly zavartalanul lebonyolítani, mint a pályatest emelkedésétől nem befolyásolt villamos-motorokkal.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: A Vig özvegy, operette. Szóyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlés A.)

Szerda: Dolovai nábob leánya, színmű. Csillag Teréz vendégfőléptével. (Bérlés B.)

Csütörtök: Szívem, vígjáték. Csillag Teréz vendégfőléptével. (Bérlés C. 180 ik utolsó szám.)

Péntek: Attaché, színmű. Csillag Teréz vendégfőléptével.

Szombat: Milliárdos kisasszony, operette.

* Szóyer Ilonka vendégjátékai. Vasárnap este a Bőregérben, ma pedig a Szép Helénában csodáltuk Szóyer Ilonkát, akiről csak a dicsőre jelzők légiójával lehet megemlékezni. Végtelen bájos lény, mely minden alakítását átlengeti, hódoló-jává és rajongójává tesz minden színházlátogatót. Minden póz nélkül bájos, a természetesség varázserejével lopja be magát a szívekbe. Ének-művészetéről semmi újat sem mondhatunk, mindig szubtilisan tökéletes és elragadó. A környezetről, különösen a Bőregérben semmi jót sem mondhatunk. Pongyolaság, teljes fejelemzetlenség jellemezte az egész előadást. Kivételt Leővey, Hunyady és Szathmáry képeznek. A megróvás legszigorubb mértéke illeti különösen a női kart, melynek egyik-másik tagja bántó hangossággal viselkedik a színpadon, mikor nem kell, mikor pedig hangosnak kell lenni, jóízű álomban dülöngenek, álmos hangulatot terjesztve maguk körül. Szép Helénában kitűnő Menelaus volt Leővey, kacagató Kalkász Szathmáry és kifogástalanul jó Páris Faludy. Ez az előadás egyébként jóval felette állt a Bőregér előadásának.

* Kun Irén bemutatkozása. Szokatlan élvezetben volt része a vasárnap délutáni színházi publikumnak. A társulat új segédszabretthe Kun Irén mutatkozott be és a vasárnapi közönség fogadtatása döntötte el, hogy sikerül-e a bemutatkozás. Kun Irént a Szép Ilonka Mátyás király szerepében nagyon szimpatikusan fogadta a közönség. Kun Irén szép színpadi megjelenésével kellemes benyomást tesz, játéka rutinizott, ügyes, éneke azonban még csak ezután fog tökéletesedni, helyes iskolázással és kellő foglalkoztatással. Debütálása szűfolt ház előtt, szép siker mellett történt és csak ambicionálni fogja a jövőre. Tisztelőtől csokrokat kapott és előadás után a karzat lelkes publikuma utca hosszát eljenezte.

* Schubert Jenny hangversenye. Tegnap tartotta a Fehér Kereszt nagytermében bucsu-

hangversenyét Schubert Jenny operaénekesnő. Tegnap hangversenyén utabbi bizonyítékát adta zenei és énekbéli intelligenciájának. Minden számát erős, szünni nem akaró taps követte, Puccini: „Manon” operájának románcát pedig meg kellett ismételnie. Nagyon tetszettek Ferrarival együtt énekelt kettősei, különösen pedig a braziliai spanyol zeneszerzőnek Gomesnek „Guarany” című nemzeti operájából énekelt nagy duett. Ferrari a Hugonottákból és Baito: Mefisztofele című operájának epilógusát énekelte, nagy művészettel Ladiszlay pedig Wolfram versenydalával és egy angol dallal keltett hatást. A hangverseny sikerében része van Stroke Henrik zongoraművésznek is, aki az éneket zongorán kísérte és ezenkívül két számmal önállóan is szerepelt. Közönség csak számmal volt, aminek oka úgy hisszük abban keresendő, hogy a szezon már egyáltalában nem alkalmas a koncertekre.

* Szóyer utolsó fellépte. Holnap, kedden bucsuzik az aradi közönségtől Szóyer Ilonka, a Vig özvegy címszerepében, melyben szombaton is hatalmas sikert aratott. Ez az alakítása báj, ötlet és grációzitás dolgában méltán sorakozik a kiváló művésznő legelsőrangú szerepeihez, amelyekben nem egyszer volt már alkalma az aradi közönségnek méltányolni kiváló színjátszó tehetségét és brilláns énekművészetét. A többi szerepeket Horti Sándor, Zalay Margit, Leővey, Faludy, Dolly, Kulcsár, Benkőné, Várnay játsszák.

* Csillag Teréz vendégjátéka. Jeleztük már, hogy Csillag Teréz, a budapesti Nemzeti Színház művésznője három estén át fog vendégszerepelni az aradi színpadon. Május elsején lép föl először a Dolovai nábob leányában s Szentirmayné szerepét játssza, mely legjobb alakításai közül való. Aradon is játszotta már ezt a szerepet s a közönség még élénken visszaemlékezik elért sikereire. Ez az előadás B) bérlésben, rendes helyárrakkal megy. Csütörtökön lép fel másodszor Csillag Teréz a Szívem című francia bohózat női főszerepében. A csütörtöki előadás, amelyet C) bérlésben tartanak meg, az utolsó bérlés szám lesz ebben az idényben. Pénteken ugyancsak rendes helyárrakkal az Attaché női főszerepét játssza a vendégművésznő. Ez alkalommal érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az Attaché című francia vígjátékból írták a Vig özvegy operettet, mely csaknem bihetetlen karriert futott be csaknem az egész kontinensen. Egészen azonosak az alakok is, úgy, hogy rá lehet ismerni az operett szereplőire is. Az attaché kitűnő vígjáték, a budapesti Nemzeti Színház is műsoron tartja állandóan.

Botrány a templomban.

Verekedés a keresztrel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

A múlt év július 15 én, vasárnap délután igen kínos incidens történt a medgyesbodzásai római katolikus templomban. Vacsernye után történt a dolog, amikor még a hívek legnagyobb része bent volt a templomban és várta egy kis fiú beszenteelését, akinek a ravatalát akkor állították fel a templom hajójában.

Vacsernye után Mihályfi Gyula plébános a sekrestyébe ment, hogy a temetési szertartáshoz szükséges öltönyöket felvegye. Mikor ezzel elkészült, a templomba lépett, ahol a mellette álló asszonyok köszöntötték és illedelmesen kitértek előle. Feltűnt azonban a plébánosnak, hogy egy napszámos asszony, Herczeg Mihályné, aki legközelebb állt hozzá, nem köszönt.

Mihályfit kihozta sodrából az asszony nevetlensége és dühösen rátámadt:

— Te disznó, mért nem köszönsz!

Minthogy pedig az asszony nyelvelni kezdett vele, karon ragadta és kiakarta dobni a templomból. Valóságos dulakodás keletkezett a plébános és a munkás asszony között, aki e közben megbotlott és elesett. A mint feltápaszkodott, éktelen szitkozódásba kezdett, majd a ravatalhoz rohant, felkapta a kis halottnak a

ravatalhoz támasztott fakesztjét s a pap felé dobta, de nem találta el vele Mihályfit.

Az eset nagy megbotránkozást keltett a hívek közt, akik úgy vetettek véget a botrány folytatásának, hogy kituskolták a feldühödött asszonyt a templomból. Mindezek dacára még az asszonynak állt feljebb s az aradi királyi járásbírósnál feljelentette a plébánost könnyű testi sértés címén.

Mult év őszén tartották meg ebben az ügyben a tárgyalást s a bizonyítás során ekkor pattant ki a templomi botrány. Herczeg Mihályné a tárgyaláson *Momák Döme* dr. képviselte, a kinek vádbeszéde alapján a bíróság Mihályfi Gyulát vétkesnek mondotta ki a könnyű testi sértés elkövetésében s ezért őt 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Ellenben Herczeg Mihályné is vád alá helyezte, s vallás ellen elkövetett vétség miatt szintén 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

Felelőszük folytán az ügy az aradi törvényszék elé került, amely az első bíróság ítéletét helyben hagyta. A felek képviselői az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be.

Vihar

a függetlenségi pártban.

„Nem vagyunk mamelukok!”

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 29.

A függetlenségi és 48-as párt — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — ma este *Hoitsy* Pál elnöklete alatt rendkívül viharos értekezletet tartott. *Hoitsy* megnyitó beszédében bejelentette, hogy Kossuth nem jöhetett el, de nevében és megbízásából kijelenti, hogy a mai partértekezletre kitűzött tárgy, a pozsony-bécsi villamosvasut ügye nem pártkérdés és mindenki meggyőződése szerint szavazhat.

A tárgyhöz elsőnek *Batthyány* Tivadar gróf szól. Minthogy a dolog nyílt kérdésnek van kijelentve, fölösleges a határozathozatal, annál is inkább, mert nem lehet a kérdéssel holnap foglalkozó közgazdasági bizottságnak prejudikálni.

Kmetty Károly nézete szerint okvetlenül határoznia kell a pártnak e kérdésben, mert a javaslat rendkívül káros az országra, kéri a javaslat elvetését.

Szentiványi Árpád már azért is követeli a határozathozatalt, mert megtörténhetik, hogy a koalíció pártjainak az a része, mely a javaslat mellett van, leszavazhatja a függetlenségi pártot. Ez pedig nem tűrhető, mert a párt presztízsén csorbát ejthetne. De a mai napon nem kell határozatot hozni. Előbb be kell várni a bizottság határozatát.

Eber Antal is indítványozza a javaslat elvetését.

Sághy Gyula ellenzi *Kmetty* indítványát, mert a tervezett vasutal az országot semmiféle veszély nem fenyegeti. *Földes* Béla, a közgazdasági bizottság elnöke kijelenti, hogy a bizottság holnapi ülésén indítványozni fogja a javaslat elhalasztását, mert a javaslat úgy sem sürgős.

Nagy Dezső nem érti, hogy miért tüzték a javaslatot a mai napirendre holott, a bizottságok még nem is tárgyalták. *Batthyányi* Tivadar gróf azt válaszolja, hogy a javaslatot azért tüzték napirendre, mert meg akarták ismerni ebben a kérdésben a párt hangulatát. Különbösen nem baj, ha nézeteltérések vannak is a pártban. A szabadelpvűpártban is voltak, de a parlamentben úgy szavazott a párt, mint a karikacsapás

E szavakra óriási botrány tört ki. Igen

sokan felugrottak helyükről és magukból ki kelve kiabáltak:

— Nem vagyunk mamelukok!

— *Eleget törtünk már!* Vonja vissza a szavait!

— Ez nem járja! Nem engedjük, hogy terrorizáljanak bennünket!

Batthyány Tivadar izgatottan felugrik:

— En nem vádoltam senkit és nem értem, miért kabál néhány párttag. Nem értem, miért támadnak reám ilyen dühösen! (Dühösen veri a padot a kezével.) Tiltakozom az ilyen megtámadás ellen! (Oriási zaj.)

A termen átsüvit *Szentiványi* Árpád éles hangja:

— Ilyen hangnemben nem tárgyalunk!

Batthyány Tivadar gróf ezután bocsánatot kér, hogy idegessége által elragadtatta magát. Ha a bocsánatot nem adják meg, levonja a konzekvenciákat és lemond az alelnökségről.

Az értekezlet kijelentette, hogy nem kívánja a lemondást, mire hosszabb vita után elhatározták, hogy a kérdés tárgyalását elhalasztják a legközelebbi pártértekezletre.

Az értekezlet után izgatottan csoportosultak a párttagok, kik közül sokan kikeltek *Kmetty* azon eljárása ellen, hogy már hetek óta agítál a javaslat ellen és aláírásokat gyűjt azok között, akik a javaslatot nem fogadják el. Azt mondják, hogy ezt korteseszközül akarják felhasználni s azokat, akik a javaslatot elfogadják, úgy akarják feltüntetni, mint akik eladták *Pozsonyt Bécsnek*. *Gaál* András, aki a törvényjavaslatot annak idején elfogadásra ajánlotta a Házban, most kijelentette, hogy az akták újabb áttanulmányozása után rájött a javaslat káros voltára s így ő sem fogja megszavazni a vasut létesítését.

Kinos kérdés.

— A péksztrájkhoz. —

— Mit csinálhatnak a sztrájkoló pékek a követeléseikkel?

— Megsüthetik őket.

Sztrájkvilág Aradon.

Földmunkások a szocialisták ellen. — A cipésmunkások sztrájkja. — Kitört a péksztrájk. — Népgyűlés a Munkás Otthonban. — Tüntető felvonulás május elsején.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az utóbbi időben napirenden vannak Aradon a szervezett munkások bérharcai és sztrájkmozgalmai. A sztrájkvilág a kereskedelmi alkalmazottak sztrájkjával kezdődött, amely csakhamar fiaszkóval végződött. Azután a festőmunkások kezdtek mozgolódni s ennek a mozgalomnak hullámai is hamarosan elsimultak. A cipésmunkások sztrájkja következett ezután, amely még most is tart és ma a sütőmunkások állottak sztrájkba.

A tegnapi nap újabb munkásmozgalmak jegyében folyt le. Három gyűlést tartottak tegnap délután az arad munkások. Az egyik gyűlésen új szervezet létesült: az aradi földmunkásoké. A földmunkások alakuló gyűlése érdekes tanulságokkal szolgált, amennyiben a munkások hangulata az aradi szociáldemokrata párt és ennek harcmodora ellen irányult.

A másik gyűlésen a sztrájkoló cipésmunkások fújták meg a harci riadót és kitartásra buzdították szaktársaikat a még mindig folyó bérharcban. Végül a Munkás Otthonban általános népgyűlést tartott az aradi összmunkásság és állást foglalt a földmívelésügyi miniszter

cseléd-törvénye ellen. Az aradi szervezett munkások különben nagy apparátussal készülődnek május elsejének megünneplésére s már be is jelentették a hatóságnál, hogy május elsején tüntető felvonulást rendeznek Aradon.

A legújabb munkásmozgalmakról az alábbiakban számolunk be:

(A szociáldemokrata párt ellen.)

Az aradi földmunkások tegnap délután négy órakor alakították meg az aradi helyi csoportot azon a gyűlésen, amelyet a városháza földszinti tanácskozó termében tartottak meg. A rendkívül látogatott ülésen több szónok vázolta a földmunkások sivár helyzetét, a melynek jobbra fordulása egyedül a földmunkások szervezetének erejében rejlik.

A földmunkások alakuló ülésén kimondták, hogy ők nem akarnak sztrájkolni, csupán helyzetük javítására törekszenek és ezt békés uton, a szervezkedés erejével akariák elérni. A szervezkedés gazdasági alapon történik s minden politikától tartózkodnak. Nem értenek egyet az aradi szociáldemokrata párttal és nem csatlakoznak hozzá. Az aradi párt támogatását nem fogják igénybe venni, mert nem fogadják el a párt taktikáját, amely oda irányul, hogy a szervezett munkásokat minden ok nélkül, meggondolatlanul sztrájkba kergesse s az ilyen mozgalom az eddigiek tanúsága szerint mindig kudarccal végződik.

Az alakuló ülésen megjelent munkások nagy lelkesedéssel tették magukévá a szónokok fejtegetéseit és azokat határozati javaslatba foglalták. A hatóságot az ülésen *Moldován* Ödön rendőrhadnagy képviselte.

(A olpésmunkások harca.)

A sztrájkba lépett aradi cipésmunkások és cipésmunkásnők szintén tegnap délután 4 órakor tartottak gyűlést a városháza emeleti tanácstermében. A munkásokat *Schisz* Antal cipésmunkás hívta egybe, aki arra figyelmeztette a megjelenteket, hogy ne üljenek fel olyan híreszteléseknek, mintha a cipésmunkások már a közel napokban abba hagynák mozgalukat és leszerelnének. Kérte továbbá munkástársait, hogy ne teljesítsék a munkaadóknak ama követelését, hogy a tűzőleányokat hagyják ki a mozgalomból. Folytassák a bérharcot a munkásleányokkal együtt, mert ezek is tagjai a szakszervezetnek, amelynek az a feladata, hogy minden tagjának, akár férfi, akár nő legyen, az érdekeiért küzdjön.

A cipésmunkások ilyen irányban hoztak határozatot. Az ülésen a hatóságot *Hoffmann* Győző ügyeletes rendőrtiszt képviselte.

(Felhívás a kivándorlásra.)

Tegnap délután három órakor az aradi munkások szakszervezetei általános népgyűlést tartottak a Munkás Otthonban. A népgyűlés szónoka hevesen megtámadta a kormányt, munkásellenes politikájáért. Majd felhívta a munkásokat, hogy a munkaadók szervezkedésével szemben ők is erősen szervezkedjenek.

Ezután *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter cseléd-törvényét ismertette a szónok, akinek indítványára a népgyűlés határozati javaslatot hozott, amelyben felszólítja a képviselőházat, hogy a törvényjavaslatot vegye le a napirendről, mert ellenkező esetben az aratómunkások sztrájkba lépnek. Együttal figyelmeztette a munkásokat, hogy sztrájk esetén tartózkodjanak a boszúállástól, mert a munkások a hatalommal szemben tehetetlenül állanak.

A leghelyesebb megoldásnak azt tartja, ha a munkások magukat és családjukat azzal védik meg a véres tüntetésektől, hogy külföldre vándorolnak. Azt az országot ismerik el ha

zájuknak, ahol jogot és biztos megélhetést kapnak.

A népgyűlés, amelyen a hatóságot *Scep-kovszky* Teofil rendőrhadnagy képviselte, délután fél hat órakor ért véget.

(Sztrájkolnak a pékek.)

Az aradi sütőmunkások körében már régebben nagy az elégedetlenség és helyzetük javítására mozgalmat indítottak meg. A pékmunkások még a múlt héten pontokba foglalták követeléseiket és az iparhatóság útján a munkaadók elé terjesztették azokat. A munkaadók arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a követeléseket nem teljesíthetik, mert azok túl magasak. Különösen áll ez a tíz órás munkaidőre, husz százalék béremelésre és a természetbeni élelmezés helyett való husz százalék élelmezési jutalékra.

A pékmunkások erre elhatározták, hogy *sztrájkjal fogják a munkaadókat a követelések teljesítésére szorítani*. Ma délelőtt be is jelentették az iparhatóságnak, hogy a mai napon valamennyien *sztrájkba állanak*.

Az iparhatóság még a délelőtt folyamán összehívta békéltetési tárgyalásra a munkaadók és munkások megbízottait. A mai első tárgyaláson a munkaadók a békesség felé hajlottak, amennyiben megadták a tíz százalék élelmezési költséget. A munkások megbízottai ezt nem tartották elegendőnek s így a mai tárgyalás eredmény nélkül végződött. Az iparhatóság a legközelebbi békéltetési tárgyalást szerdára tűzte ki.

(A szociálisták tüntető felvonulása.)

Az aradi szociáldemokratapárt az idén nagy ünnepséggel készül megünnepelni május elsejét. A pártvezetőség elhatározta, hogy az összmunkásság május hó elsején délelőtt tüntető felvonulást rendez az Andrássy-téren át a városligetbe, ahol a tulajdonképeni ünnepély lesz.

Ma délelőtt a pártvezetőség beadványt intézett a kapitányi hivatalhoz s engedélyt kért a tüntető felvonulás megtartására. A pártvezetőség garanciát vállalt arra nézve, hogy a felvonuló munkásság békésen fog viselkedni és nem ad alkalmat a hatóság beavatkozására.

Sariot Domokos főkapitány megengedte a felvonulás megtartását, de végzésében kijelentette, hogy amennyiben a munkások zászlók alatt vonulnak fel, csakis *nemzetiszínű zászlók alatt tehetik ezt meg*. A törvény értelmében ugyanis nem engedheti meg, hogy felvonulást nem az állam színeit viselő zászlók alatt tartanak.

A pártvezetőség a főkapitány végzését tudomásul vette. A munkások május elsején valószínűleg zászlók nélkül vonulnak ki a városligetbe.

HIREK.

— **Tisza Istvánt ünneplik.** *Pápról* táviratozzák: *Tisza* István gróf, akit holnap iktatnak be ünnepélyesen dunántúli református főgondnoki állásába, ma nagy kísérettel Pápra érkezett. A lakosság Tiszát bevonulásakor zajos ovációkban részesítette és melegen ünnepelte.

— **Az aradi katonai lelkész kitüntetés.** A vár tornatermében tegnap délelőtt lélekemelő ünnepély keretében adta át *Arendt* Lajos tábornok *Allersdorfer* J. Endre katonai lelkésznek a király által adományozott koronás arany érdemkeresztet szép beszéd kíséretében. A vezérőrnagy elmondta, hogy *Allersdorfer* nemcsak papi hivatását teljesíti odaadóan, hanem a tisztikarral is a legmeghittebb baráti viszonyban van. Az ünnepélyen jelen voltak az aradi

helyőrséghez tartozó összes fegyvernembeli tisztek küldöttségei.

— **A parlament fáradt.** *Budapest-ről* táviratozzák: A képviselőház május 1-jétől 10-ig nem tart ülést. Ez alatt a bizottságok letárgyalják a hozzájuk utalt törvényjavaslatokat. Beavatott helyről jelentik, hogy az országgyűlés mindkét háza június 10-étől október 10-ig, tehát *négy hónapon át* nyári szünetet tart.

— **Öngyilkos irónő,** Tragikus kettős öngyilkosság történt ma Szegeden. Egy ismert irónő és ennek anyja dobták el maguktól az életet, mert nem bírták el tovább a nélkülözést, kérni pedig még a nyomor sem tudta megtanítani őket. A megrendítő eset részleteiről a következő távirati tudósítást kaptuk Szegedről: *Hankonyi* Emma irónőt és édes anyját, özv. *Hankonyi* Ferencné Vaspálya utca 5. számú lakásukban egy utcai szobában *felakasztva találták*. *Hankonyi* Emma levelet hagyott hátra, amelyben megírta, mi vitte őt és anyját az öngyilkosságra. Keserűen panaszkodik ebben a levélben, hogy a szegedi állomáson viselt állásából kiintrikáltak s azóta semmiféle alkalmazást kapni nem tudott s nyomoruk a legnagyobb fokra hágott. Mindenükle van foglalva s miután már régebb idő óta nem tudtak házbért fizetni, május 1-én a lakásból is ki kellett volna hurcolkodniok. Késébeesett helyzetük dacára sem tudtak senkihez segítségért könyörögni s inkább megváltak az élettől.

— **Roosevelt — örökös elnök.** *London* ból táviratozzák: Bostonból jelentik, hogy az Egyesült Államokban mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy *Roosevelt elnököt élete fogytáig való elnöknek válasszák meg* és hogy megadják neki azt a jogot, hogy *utódját kineveze*. A mozgalom céljait ismertető körlevélben kijelentik, hogy az amerikai demokraták nagy része, sőt talán nagy többsége elvesztette magában és a demokratikus intézményekben való bizalmát és a nép szeme Rooseweltre irányul, mint az Egyesült Államok megváltójára, vezérére és sorsának intézőjére.

— **Nagy katasztrófa.** *London-ból* táviratozzák: Az esti lapok new-yorki távirata szerint Baltimoreban egy hid leszakadt. Negyven ember életét veszítette, ugyanannyi megsebesült. A hid leszakadása folytán sok hajó megsérült.

— **A Weitzer János vagon és vasöntő gyár r. t. rendkívüli közgyűlése.** Említettük, hogy a *Weitzer János vagon- és vasöntő gyár r. t.* tulajdonát képező borosjenői faipargyárat megveszi a *Magyar Általános Hitelbank* vezetése alatt álló érdekcsoport, amely az összes magyarországi hajlított fabutorgyárat egyesíti. A vétel befejezetté vált s annak jóváhagyása végett a vaggongyár igazgatósága mára rendkívüli közgyűlésre hívta össze a részvényeseket. A rendkívüli közgyűlésen, amelyet délelőtt 10 órakor *Schoeller* Rikárd lovag alelnök nyitott meg, mintegy 16 részvényes jelent meg, akik körülbelül 6000 részvényt helyeztek el a részvénytársaság pénztárában. Az elnöki tisztelet a közgyűlésen *Heinrich* Sándor igazgató töltötte be. A rendkívüli közgyűlésnek csupán egy tárgya volt: a borosjenői faipargyár eladása. A részvényesek elfogadták az igazgatóság javaslatát és felhatalmazták azt, hogy a faipargyárat a *Magyar Általános Hitelbank* útján a *Wiener Kreditanstalt*nak eladja.

— **A pincérek nesztorát eltemették.** Dolfi, Arad legöregebb pincérje és legállhatatosabb markörje szombat éjjel meghalt. Néhány nappal ezelőtt megbetegedett, s miután senkije sem volt, bement a kórházba. Hiába, nem tudott meglenni a biliárd asztalok nélkül; a ká-

véházi füstös levegő is nélkülözhetetlenné vált számára, s negyed napra egyszerűen meghalt. Mit tehetett volna mást szegény öreg, mikor reszkető keze nem tudta már fogni a krétát, s nem volt senki, akinek a poénjeit feljegyezze? A becsületes neve *Moskovitz* Adolf volt s a *nyolcadik* X. felé járt, bár legalább is husz évvel fiatalabbnak mondta magát. Körülbelül *ötven évig* volt pincér, s Aradon ugyyszólván mindenki ismerte ezt a vézna kis öreg embert, aki korát felülmuló fürgeséggel szolgálta ki a vendégeket. Az utóbbi időben ugyyszólván könyörületből alkalmazták a kávésok, mert a pincér is csak akkor ér valamit, ha fiatal. Legutolsó kondíciója a *Fiume kávéházban* volt. Ma délelőtt temették.

— **Eljegyzés.** *Birta* Imre, a Magy. élet és jár. bizt. int. tisztviselője eljegyezte *Németh* Annuska kisasszonyt, Nagy Teremből.

— **Gyilkos vihar.** *Fort Worth-ből* táviratozzák: Tornadó romba döntötte Henneing falut. Nyolc ember életét veszítette. A helység környékén is több ember életét veszítette.

— **Általános sztrájk Makón.** Makói tudósítónk jelenti, hogy a várost *általános sztrájk fenyegeti*. Ma sztrájkba léptek a cipésmunkások, akik 34 százalékos béremelést kérnek. A kereskedősegédek pedig, akik 30 százalékos bérjavítást követelnek, kijelentették, hogy május hó 1-jén lépnek sztrájkba. A szolgálatban levő cselédek május 15-ére fölmondtak. Ezek 40 százalékos béremelést akarnak és kimondták, hogy inkább nem dolgoznak, de kevesebb nem érik be. Beszélik, hogy május hó 1-én *kimondják a tömegsztrájkot*.

Későbbi távirat jelenti. Az építő munkások sztrájkjához ma a cipészek, az asztalosok, a kereskedősegédek és lakatosok csatlakoztak. Valamennyien béremelést követelnek.

— **A tréfás április.** *Rutticáról* jelentik, hogy *llavszky* Mihály vágfalvai lakos a szepesszombati vásárról hazatérve, a hochwaldi határban *megfagyott*.

Zágráb-ból táviratozzák: Az éjjel itt, valamint a környéken erős hóesés indult meg, a mely délelőtt tíz óráig tartott. A hó a háztetőkön több centiméter magas. Ez idő szerint szép, de hűvös időjárás uralkodik.

— **100.000 koronás ékszerlopás.** *Debrecen-ből* táviratozzák: A város egyik leggazdagabb polgárát, *Kenyeres* Károly földbirtokost szombatról vasárnapra virradó éjjel ismeretlen tettesek kirabolták. Pénzszekrényét álkulcsossal felnyitották, elvittek 40.000 korona értékű gyémánt nyakékeket, nagyértékű ékszereket és készpénzt. Az összes kár meghaladja a 100.000 koronát. A rablást maga *Kenyeres* vette észre, aki nyomban értesítette a rendőrséget. Itt *Végh* János főkapitány vette kezébe az ügyet. A gyanu a háznépet terheli, de a gyanúsítottak között *uriemberek* is vannak és a nyomozás számai egész Budapestig nyulnak.

— **Veszedelemes árvíz.** Apatinból táviratozzák: Az egyre áradó Duna töltései két ármentesítő társulat felügyelete alatt állanak. A községtől délre fekvő töltések igen nehéz munkát adnak a védelemnek. A munkáshiány még jobban megnehezíti a védelmet. Ha az áradás huzamosabb ideig tart, a katasztrófa elkerülhetetlen. Ez esetben 10,000 hold termőföld kerül víz alá. Az időjárás folyton esős.

— **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** A város hármass-bizottsága *Varjassy* Lajos polgármester elnöklete alatt ma délután ülést tartott, amelyen a városi tisztviselők, alkalmazot-

tak és szolgák 20 százalékos drágasági pótlékával foglalkozott. A bizottság a tanács javaslatára azzal adta vissza az összes kérvényeket a tanácsnak, hogy az ősszel megállapítandó jövő évi költségvetés összeállításánál vegye figyelembe a kérvényezők jogos és méltánylandó kérését.

— **Lázadás Montenegroban.** Belgrádból táviratozzák: Montenegroban fölkelés történt ki. A legutóbbi támadások és rombolások, amiket Niksics-ben és Podgoricában a könyvnyomdák ellen intéztek, az egész országban nagy elkéseredést keltettek a kormány ellen és néhány fölfegyverkezett törzs Cetinje ellen vonul. Az egész országban kihirdették a rögtönítelő bíróságot. A kormány benyújtotta lemondását, ezt azonban a fejedelem nem fogadta el. Tartani lehet fegyveres összecsapásoktól.

— **Öngyilkos aradi magánhivatalnok.** Ma este tíz órakor Záray Ödön, az Andrányi Kálmán utóda cég tisztviselője a Vágóhid-utca 2. szám alatt levő lakásán mellbe lökte magát. A 19 éves fiatal embert szerelmi bánat készítette az öngyilkosságra. A házbeliek az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt és Hecht Adolf dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére. Nemsokára megérkeztek a mentők és Zárayt beszállították a közkórházba. Sérülése nem súlyos természetű, úgy, hogy néhány nap múlva elhagyhatja a kórházat.

— **Milyen idő lesz?** Meteor írja: A beállott száraz, napos jellegű időnek jelenleg csupán a 28. és 30-ik csomópontok állanak ellenében, ahol azonban ezek is inkább csak szeles jellegűvé fejleszthetik ezt, bár nem lehetetlen hogy e helyett csapadék következik be, miután május hó 2-ik csomópontja újra hűvös jellegű a Marsnak a Holdunkkal képezett együttállása folytán, amely segítően lehet a csapadékképződésnél. A május 7-iki csomópont igen bonyolult befolyást vezet be, amennyiben Szaturnusz együttállása holdunkkal a hideg jellegét képviseli, ha ebben nem talál akadályra a 9., 11. és 12-ik csomópontokban, amelyek a belső bolygókból jöven, a melegebb jellegét érvényesítik légkörünkben és nem igen fogják engedni, hogy Szaturnusz hideg jellege érvényesüljön s esetleg a fagyos szelek nekünk fagyot is hozzanak. E napokon 9., 10. és 12-ike körül ismét szeles, változó, esetleg csapadékos időt várhatunk. Május 16-ikán kerül ismét Jupiter Holdunkkal együttállásba, amelynek hideg befolyását azonban Holdunk földtávolba való jövelele s közel konjunkcionális állása nagyban csökkenti, de különösen azon körülmény, hogy 16-ikát követően már inkább csak a belső bolygók befolyása alatt fog állani légkörünk. Így május hava sok esomópontja dacára inkább csak 8-tól 13-ig van hivatva, erősen változónak mutatkozni. azután kevésbé, sőt ha nagyobb kitérések jönnek elő a Napon, inkább száraz jelleg érvényesül e hónapban.

— **A makói földmunkások nem aratnak.** Makóról táviratozzák, hogy a makói földmunkások fölhívást intéztek a csanádi földbirtokosokhoz, hogy a megkötött aratási szerződéseket fölbontják és nem fognak aratni, ha csak a megkötött szerződésekből stipulált munkabéreket nem emelik 34 százalékkal. Az ez évi szerződésekből a gazdák fölemelték már a munkabéreket 20 százalékkal az előző évekéhez képest. A birtokosok a munkások fölhívását tervszerű izgatásnak tulajdonítják.

— **Az Aradi Lloyd-társulat közgyűlése.** Tegnap délután tartotta meg az Aradi Lloyd-társulat rendes évi közgyűlését Bing Vilmos elnöke alatt. A formalitások elintézése után Bing Vilmos elnök megnyitójában visszaillesztetést vetett a lefolyt év kereskedelmi és gazdasági eseményeire, majd a kereskedelem érdekében támogatására hívta fel a társulat tagjait. Sugár Károly titkár olvasta fel ezután a választmány múlt évi működéséről számot adó

évi jelentést, melyet a közgyűlés a betervezett zárszámadással és az 1907. évi költségvetéssel együtt tudomásul vett. A megüresedett választmányi tagsági helyre a közgyűlés Vajda István dr. indítványára egyhangúlag Weil József mérnököt választotta meg. Végezetül Nemess Zsigmond dr. mondott szép szavakban köszönetet Bing Vilmos elnöknek és a választmányoknak a kifejtett tevékenységért.

— **Tűz.** Ma éjjel egy órakor az Illés- és Gyárutca sarkán Montzer-Gyula asztalosmesternek háza eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz átharapódzott a szomszédos házra is. A tűzoltóság teljes felszereléssel kivonult a tűzhez, amelyet csakhamar eloltott. — Ugyancsak ebben az időben a Legelő-soron is kigyulladt egy szalmafedélű ház, amelyet csakhamar eloltottak.

— **Egy buttyini kereskedő csődje.** Az aradi törvényszék ma elrendelte a csődöt Pollák Mór buttyini és borssebesti kereskedő ellen. A törvényszék a tömeg gondnokául Dénes Jakab dr. buttyini ügyvédet nevezte ki, csődbiztos Heller Mór dr. törvényszéki bíró lett. A csődben több aradi nagykereskedő is érdekelt van.

— **A májusi ajtatosságok.** A minorita templomban szerdán, május hó elsején kezdik meg a szakasos májusi ajtatosságokat, melyek mindenkor este hat órakor kezdődnek. Első nap, ajtatosság kezdetén a templomi énekkar énekel, amiféle előtt pedig Weichart Auróra. Szónoklatot tart Dely Ödön hitszónok. A templomi énekkarban a következők vesznek részt:

Basch Stefanie, Boderlicza Uros, Federspiel Ferenc, Györgyössi Böske, Herczeg Róza, öz. Keszthelyi Imréné, Limbeck Győző, öz. Lux Ubaldné, Neidenbach Cecilia, Rákosi Flóris, Sarlot Lajos, Schleifer Antal, Szarka László, Szász Gyuláné, Szép Fábian, Várnsy Lajosné, Vespada József, Weber Antal, Weber Agoston, Weber József, Zama Artur.

— **Működő vulkán.** Messinából táviratozzák: Tegnap este 10 óra felé Stromboli szigetén heves vulkanikus kitörés volt, amelyet jelentékeny földtökés kísért. Számos ház ablaka bezuzódott. A réteken is nagy károk történtek.

— **A lavina-ima című minapi híreinkre vonatkozólag az Orsz. Pázmány-Egyesület védőirodája utján a kalocsai érseki hivatal következő közlésére kérte fel lapunkat: A hírből nem felelnek meg a valóságnak azok a részek, melyek a kalocsai érseknek imputálják a lavina-ima szétküldését. Mert a szóban forgó imát Városov Gyula kalocsai érsek körleveleiben egyáltalában meg nem hirdette és sem ehhez, sem más imához sem ő, sem más kalocsai érsek nem fűzött ily együgyű és babonás megjegyzést, hogy „az ima terjesztőjének minden kivánsága teljesül; az ellenben, aki nem terjeszti, büntet követ el és azt valami csapás éri.” — Eddig a Pázmány-Egyesület védőirodája. Hozzátenni valónk csak kevés van: annyi, hogy a hírből minden rész megfelel a valóságnak, a mennyiben több azonos szövegű levelezőlapot küldöttek be hozzánk, amelyeken a lavina-imat terjesztették. A levelezőlapokon volt hivatkozás a kalocsai érsekre. Mi csak a tényeknek megfelelőleg regisztráltuk az esetet.**

— **A zugirások ellen.** Az aradi ügyvédi kamara az elmúlt évről az igazságügyminiszterhez intézett évi jelentésében élesen kikelt a kamara területén lévő zugirások ellen. Az aradi kir. törvényszék elnöke e jelentés alapján ma felhívást intézett a hatáskörébe tartozó bíróságokhoz és hivatalokhoz. Különösen a telekkönyvtár kezelőit figyelmezteti, hogy kísérik figyelemmel azokat a zugirásokat, kik ezzel üzletszerűleg foglalkoznak és ha erről kétségtelen meggyőződést szereztek, hozzák ezt a kir. ügyész, vagy a kamarai ügyész tudomására, hogy az illetők ellen az eljárás folyamatba tehető legyen. Együttal felhívja a telekkönyvvezetőket, hogy a zugirászkodás miatt büntetett és különben is rovott előéletű egyéneket a bi-

róság helyiségéből és a telekkönyv megtekintésétől eltántani joguk van oly módon, hogy ezeknek a telekkönyvben csak az esetre engednek betekintést, ha közvetlen érdekeltységüket a bíróság előtt igazolják.

— **A legéjszakai ujság.** Immár a grönlandi eszkimóknak is van lapjuk. A nyomtatott betű varázsa az örök jég birodalmának lakóit is meghódította. Az eszkimó ujság hangzatos neve: „Katoriknik” és a benszülöttek nyelvén jelenik meg Grönland egyik kis városkájában. Godthaalon. A lap szerkesztője Möller evangélikus lelképásztor, aki nemcsak maga szerkeszti a lapot, hanem ő szedi nyomja, kihordja és az előfizetéseket is kasszirozza. És mi az előfizetési ár? A magas észak romantikájához illően az előfizetési ár egész évre egy fóka, negyedére pedig egy — liba.

— **Kérélem.** Az Aradi Hétfői Ujság előfizetőinek szíves elnézését kéri a lap kézbesítése körül felmerült esetleges mulasztásokért. A mulasztások a kezdet nehézségeinek tudandók be és reklamációk bejelentését hálással veszi tudomásul az Aradi Hétfői Ujság.

— **Üzletáthelyezés végett mélyen leszállított árak.** Legfinomabb szemüveg és orrcsipetők 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. Deutsch Mihály orvosi műszerésznel Arad, Andrassy-tér 22. A megyeházzal szemben. 1916

— **Csak jó áru kapható** Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszerek és fodrászkellékek kereskedésében, Aradon, Andrassy-tér 15. Nagy választék valódi angol teniszverők, teniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1250

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A megállított vonat.** Mult év november 26-án Diamant Adolf ujfehértói kereskedő hazafelé iparkodván Aradról, megesett vele az a kellemetlenség, hogy a vasutról lekésett. Amikor a pályaudvarra ért, éppen akkor indult kifelé a vonat. Más ember ilyenkor kétségbeesetten kapálódzott volna, Diamant Adolf azonban bizva fürgé lábaiban, a vonat után rohant s az egyik kocsi hágcsójára felugrott. Miután az ajtó be volt zárva, Diamant nem mehetett a kupéba s a kapaszkodóba fogódzva, úgy lógott ott, mint a gyümölcs a fán. Miután az ajtót nem tudták kinyitni s felő volt, hogy Diamantnak a legközelebbi állomásig valami baja esik, megállították a vonatot, s kiszabadították a vállalkozó szellemű embert veszedelmes helyzetéből. Diamant tehát elérte célját, kellő időben hazajutott, de az államvasutak aradi üzletvezetősége nem igen méltányolta ezt a személyes bátorságot s feljelentette a kereskedőt az aradi büntetőjárásbíróságnál. A tárgyaláson a vádlott nem tagadta tettét, s így a bíróság testi épség elleni kihágás címen husz korona pénzbüntetésre ítélte. Diamant kissé sokalta a mulatság árát és felebbezett. A törvényszék ma foglalkozott ezzel az ügygyel, s az első bíróság ítéletét helybenhagyta.

§ **Fehér Simon a büntetőjárásbíróság előtt.** Fehér Simon gáji kereskedőt, aki gyújtogatás gyanúja miatt jelenleg vizsgálati fogságban ül, ma daróc ruhába öltöztetve állította a büntetőjárásbíróság elé volt cselédje és ennek anyja, Máté Andrásné. Ez az asszony néhány héttel ezelőtt magából kikelve állított be Fehér Simon boltjába s szemrehányásokat tett neki azért, mert a leánya ellen állítólag merényletet követett el. Együttal követelte, hogy a leánya bérért, amelyet visszatartott, azonnal fizesse ki. A dologból igen hangos eszmecsere fejlődött ki, amelynek során mázsás gorombaságokat váltak egymás fejébe. A dolgot Fehér Simon unta meg előbb: átnyalabolta a hangos asszonyt s úgy találta kiröpíteni az ajtón, hogy

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyúk (Sockerl),

304 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szö: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

négy nap alatt gyógyuló sérülést okozott rajta. A patvarkodást ma délelőtt Zih József bíró előtt folytatták. Fehér Simon állhatatosan tagadt, de a tanúk ellene bizonyítottak, mire a bíróság 15 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott felebbezett.

§ A semmiségi panaszok elintézése. Szinte közmondásos az a hátralék, amely a Kuria ügyintézésében nem hogy fogyna, hanem évről-évre nő. Már eddig is több intézkedés történt, amelyek azt célozzák, hogy a Kuria ügyköréből a nem okvetlenül eléje tartozó ügyeket lehetőleg kiküszöböljék. Legújabbán a *semmiségi panaszok* felett való döntést ruházták a királyi táblára, s így május 1-től ezek fogják felülvizsgálni azokat az ügyeket, amelyeket eddig a kuriához terjesztettek fel a bejelentett semmiségi panaszok alapján.

§ Schmeer Náthán legújabb ügye. Mult hét szombatján ismét nagyon hangos volt Schmeer Náthán Csernovics Péter-utcai háza. A patáliát a háziur és két lakója özv. Agoston Antalné és Lujza nevű leánya rendezték, még pedig olyan hangon, hogy a fél utca összeszaladt. A szóbeli tárgyalás fordulópontja akkor következett be, mikor Agoston Lujza egy korsóval bevverte Schmeer Náthán lakásának ablakát. Ekkor ugyanis Schmeer kilépett passzív szerepéből s egy vasbottal alaposan megrakta a két némbert, akik azonnal megtették ellene a feljelentést a rendőrségen. Az iratok ma érkeztek át a büntetőjársárbíróhoz. Ezek közt van Schmeer Náthán viszonyvája is, aki idegen vagyon rongálás, becsületsértés, élettveszélyes fenyegetés s még néhány címen kérte Agostonék megbüntetését.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 29.

Kevés forgalom. 5 fillérrel magasabb árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	8.95—8.96	8.86—8.87
Buza októberre	9.30—9.31	9.24—9.25
Zab májusra	6.82—6.83	6.77—6.78
Rozs májusra	7.68—7.69	7.65—7.66
Új tengeri	5.74—5.75	5.75—5.76

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	666 —
Magyar hitelrészvény	775.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	686.50
Déli vasut	130.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Április 29

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 146—147 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéselészám: Április hó 28. napján volt készlet 26,712 darab, április hó 27. napján főhajtattott 231 darab, április hó 27. napján elszállított 252 darab, április hó 28. napjára maradt készletben 26,591 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. A. dr. (H.-Kristyór.) Nagyon köszönjük, örvendenénk, ha minél gyakrabban megszólalna.

Kiváncsi. (Fakert.) A kabaret a színház és az orfeum között foglal helyet. Apróságokat adnak elő; kisebb szindarabokat, énekeket, szavallatokat. Definálni nagyon bajos a kabaretet. Körülbelül ugyanaz, ami az Überbrettli.

Nemzeti Színház.

A) bérlet. A) bérlet.

Kedden, 1907. évi április hó 30-án:

SZOYER ILONKA mint vendég:

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor és Stein Leo. Zenéjét szerző: Lehár Ferenc. Fordította: Mérei Adolf.

SZEMÉLYEK:

Zéta Mirkó	Horti Sándor.	Bogdánovic	Delli Lajos.
Valencienne	Zalai Margit.	S. Ivaine, neje	Gyöffy T.
Danilovics	Leóvei Leo.	Kromow	Ujj Kalmán.
Glavári Hanna	Szojer Ilona.	Prisics, őrnagy	Kulcsár L.
Rosillon	Faludi K.	Pracovia	Benkőné P.
Cascadea	Ladislai J.	Nyegus, írnök	Varnai Jenő.

Kedde este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Április 29. —

Központi szálloda. Lengyel Lajos gyáros Szeged. — Tetsch Adolf fűrészyáros Makó. — Benedict Jenő mérnök Nagylak. — Rainer Ferenc állami főreáliskolai igazgató Budapest. — Naschitz József gyáros Bécs. — Bogyo József kereskedő Budapest. — Nagy Izsó főmérnök Budapest. — Neuman Hary gyáros Páris. — Briedman Lajos kereskedő Budapest. — Scheller Leon bankár Bécs. — Arendt Tódor bankár Berlin. — Tiebel Ferenc bányai igazgató Berlin. — Scherr Emil dr. ügyvéd Tonet. — Irics József kereskedő Bécs. — Schlesinger Gyula kereskedő Deés. — Juhl Miksa kereskedő Temesvár. — Grünwald Béla kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Bing Tibor főhadnagy Angyal József hadnagy Békésgyula. — Kelen Menyhért hivatalnok Budapest. — Boros Sándor mérnök Budapest. — Szász Róbert mérnök Budapest. — Berkes Imre dr. és családja Ungvár. — Moravec Aladár hivatalnok Déva. — Deutsch József kereskedő Déva. — Farkas Ferenc igazgató Torda. — Schmied Vilmos igazgató Fiume. — Vajda Lajos állatorvos Nagyszében. — Vallner Ferenc kereskedő Bécs. — Balázs Ferenc bérlő Kikinda. — Becz Dezső kisbirtokos Nagyvárad. — Kis Sándor gazdálkodó és neje Szeged. — Gera Árpád gazdálkodó és családja Szeged. — Bulla Géza hivatalnok Makó. — Hofman Simon kereskedő Temesvár. — Békés Jenő hivatalnok Makó. — Tóth Márton és neje Kecskemét. — Cocic Lajos kereskedő Trieszt. — Deutsch Károly Hódmezővásárhely. — Reiczner Manó magánzó és neje Debrecen. — Náfrádi Imre gazdálkodó Orosháza. — Grünwald Vilmos utazó Prosnitz. — Vas Arnold utazó Budapest. — Singer J utazó Bécs. — Brichta Sándor utazó Bécs. — Rubiner Rudolf utazó Bécs. — Kuncz Hugó utazó Bécs. — Beler Albert utazó Bécs. — Veil Gottlieb utazó Bu-

dapest. — Lichtnecker Lipót utazó Budapest. — Sipes Lipót utazó Budapest. — Tornya Arnold utazó Budapest. — Strasser Imre utazó Budapest. — Kis Jakab utazó Budapest. — Kern Sándor utazó Budapest. — Klein Simon utazó Budapest. —

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik drága jó fiunk

HADADY JÓZSEF

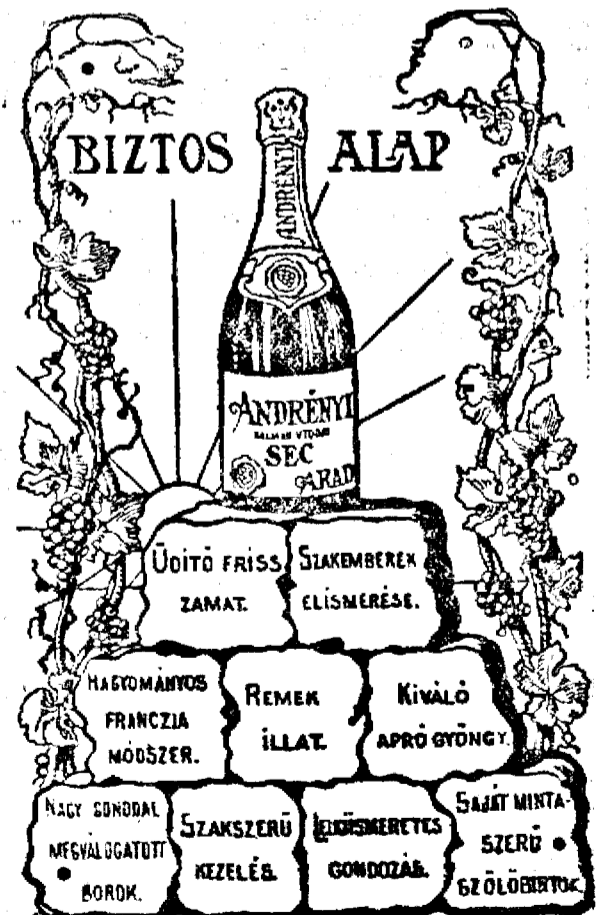
elhunyta alkalmából szóval, vagy írásban és koszoruk küldésével oly megható módon adtak részvételük kifejezést, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1907. április 29.

Id. Hadady Sándor és családja.

Steckenpferd-Bay-Rum

Bergmann és Társa gyártmánya Dresden és Elba melletti Teschen, amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövekedést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 koronás üvegekben kapható a gyógyszárakban, droguériákban, illatszerekkereskedésekben és borbély üzletekben. 1048

KI SZENVED?

gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1—2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Lozer János** Budapest.

Költözők figyelmébe!!

Petroleum, villany és gázvilágítási testek **mélyen leszállított árban.** Villany, gáz-bevezetések, lámpák át-alkítása legjutányosabb árban eszközöltnék. Legjobb minőségű villamos körték és izzótestek.

Szabó Albert
Ő csász. és kir. tisztege József főherceg udvari szállítója
ARADON, ANDRÁSSY-TER 16
Városi és megyei telefon 239. 1215

Eladó szőlőoltványok!

Ez évi terméséből

amíg a készlet tart

még különböző bor és csemege faju

kiváló szép gyökeres fás szőlőoltványok

kerülnek eladásra mérsékelt ár mellett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

1080

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltványtermelő

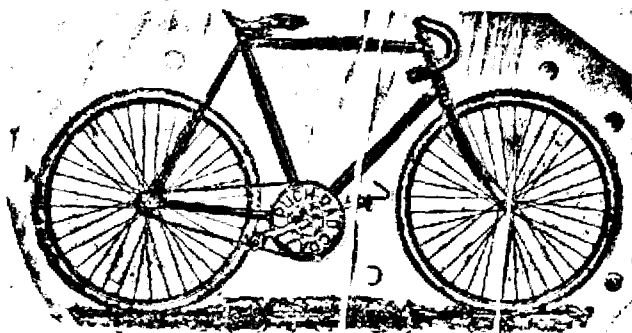
Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Kalmár József

kerék-párraktára

486.

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Uj és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Egy 8 lóerejű Gereth-féle

gőz locomobil

és egy használt de jó karban lévő

Schuttlewort-féle cséplő szekrény

minden hozzávaló szerszámmal

== eladó. ==

Ugyanott egy teljesen új 42 colos

2 járatu malom állvány

kövekkel, teljes felszereléssel

potom áron eladó.

Bővebbet

Engelstein Jakabnénál,

Körösbányán.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépt.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szepők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj** ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hamerli-féle pécsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Szőnyeg maradékok

meglepő olcsó áron!

Egyes kisebb és nagyobb nyírott

szőnyegek

prima Axminster, csekély szépséghibákkal, rendkívüli alkalmi vétel.

336

Vászon raktár!

Prima rumburgi és creas fehér és szines

asztalnemű.

Chiffon és pamutvászon legnagyobb gyári raktár.

Egyelőre nagyobb elővételek folytán még a régi olcsó árakban.

Harisnya raktárunk

páratlan nagy választék. Olcsó árak.

Váci és nagyenyedi

fegyházban kötött férfi 20, 25, 30 és 40 krajcár párja.

Női Hausschild pamutból

kötött 55 és 60 krajcár párja fekete és divatszínekben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hamerli-féle pécsi bőrkeptyük 3 gombos és hosszú száru, állandó nagy raktár!

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt
kerékpár, varrógép és Gramofon
raktárát. 1002
„Singer“, „Original Viktoria“,
Central Bobbin varrógépek csa-
ládi használatra és ipari célokra. —
„Puch“, „Helical-Premier“ és
„Préciosa“ kerékpárok jutányosan
jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.
Nagy szakszerű javító műhely.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-8. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

Permetező javítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztálanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
attyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Bolyó szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgáltatást, — a gép jó működé-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozza való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű be-
gummozott
kendercsövek
a legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely más
vagy külföldi
gyárban.

Mönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmez-
tetett holnap d. u.
5-6 óra közt talál-
kozhatom a Forray-
utca Nádasdy-palotá-
ban levő **Zinner
Vilmos** mű órás
és ókszerész kirakata
előtt.

Férjhez mennék

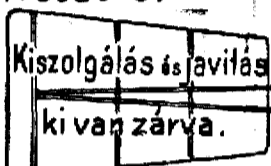
azon urhoz, a ki ar-
ról biztosít, hogy a
karika gyűrűt **Zin-
ner Vilmos** ók-
szerésznél veszi meg,
ahol jól és olcsón le-
het vásárolni.

551

Hálás leszek

azon nemesszívű
hölgynek ki, hogy a
hívataiból el ne kés-
sek megveszi azon
szép és olcsó zsebórát,
a melyet **Zinner
Vilmos** mű órás
Forray-utca kirakata-
ba láttam.

Legolcsóbb üzemelő
malom, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.

Költségnélküli vizellátása

községek-gyártelepek-gazdaságok,
mezői lakások-villák, vasúti állomásoknak,
stb.

Megöntözése

kertek-és parkoknak.

Lecsapolása

tevak-és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések

minden alkalmazási módra.

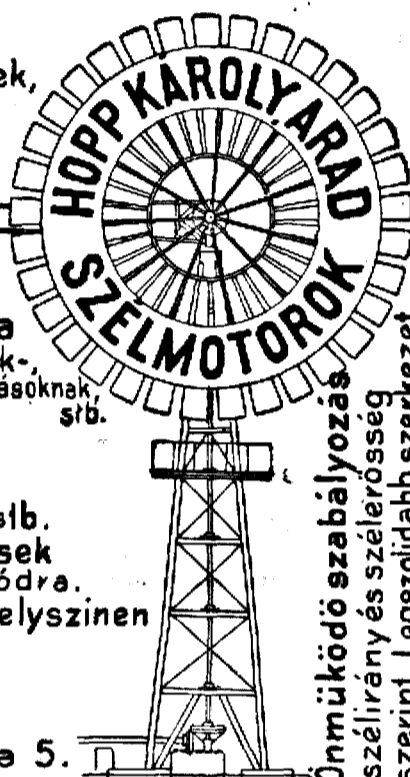
Tervezetek kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

455

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
resztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgypor 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi kéztítményeket lessék
kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H AJ Ó S Á R P Á D

gyógyszertárában

Arad, Andrásy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek
Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek üzletében és Vajtek és Weisz drogueriájában.

Wolf János

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden szakmába vágó mun-
kát a legjobb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** eke-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy csizma**
elkészítését elvállalom, azon reménnyel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Divatos, színes

férfi és női

nap- és esőernyők

kizárólag

Nassan R.

nap és esőernyő készítőnél kaphatók

ARAD, Szabadság-tér 19. sz.
Rosenblüh K. és Társa cég mellett.

Javításokat és áthuzásokat két óra
alatt eszközölök. 822

Egy

társat keresek

egy már 7 év óta fennálló

vállalat átvételéhez.

Szükséges 1229

4000 korona

óvadékkal bíró egyén

a vállalat évi forgalma
70000 koronát tesz ki.

Levelek címzendők 4000 számú
jel alatt a kiadóhivatalba.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védett

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhangyagottabb hügycsófolást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Kö-zvény, Csusz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

P A P P-féle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 2929

Földes Kelemen gyógytárában.

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban
földre és városi házakra **amortisa-
tióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a lerégibb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagy zebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél
ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)
a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak. 581

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

T. C.

Tisztelettel felhívjuk a tisztelt gazdaközönség szives
figyelmét a raktárunkban állandóan kapható: állatoknak
nyalatási célra annyira megkedvelt, sajtolt

(briquette) marhasóra,

arankamentességre államilag ólomzárolt legelsőrendű

*Lucerna és vörös heremagra,
eredeti quedlenburgi répamagvakra.*

Fajai: sárga olajbogyó, sárga oberndorfi, vörös
mamuth, sárga eckendorfi, ezenkívül cukorrépa mag.

*Valódi aussigi kékköre,
első minőségű raffiára.*

Vetési célra tisztított s kipróbált: 905

*tiszta bükköny magra,
zač, árpa és tengerire.*

Ez utóbbiakból takarmányozási célra is tartunk. —
Lótenyésztőknek alig pótolható, ugynevezett

„Derby“ melassera.

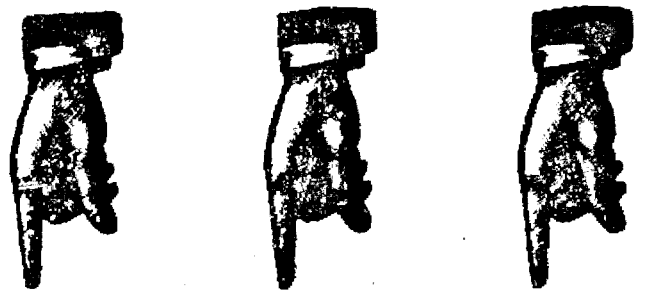
Mindezek nagy mennyiségben kaphatók a legala-
csonyabb napi ár mellett

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület

Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőc-y-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is előnyös árak mellett szolgáltatnak ki

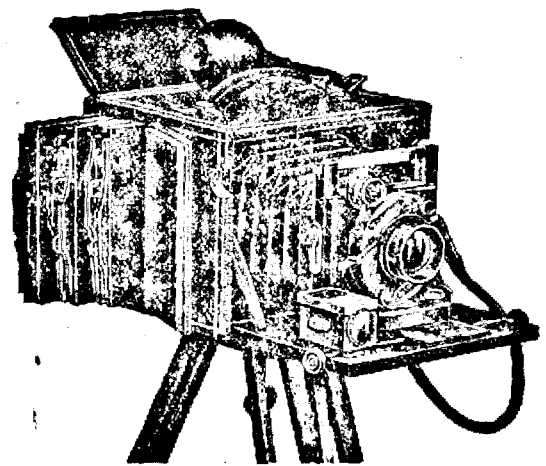

Sehol

992

sem szerezhetők be
jutányosabban

fényképező gépek,

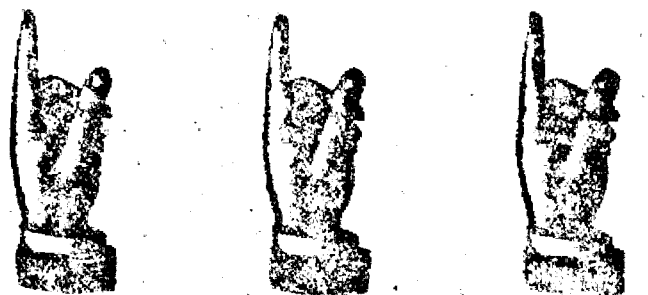
fényérzékeny

szárazlemezek, másoló papírok,
levelező-lapok, Brom papírok,
Pigment papírok,

valamint minden, a fényképezéshez
tartozó vegyszerek, eszközök, lencsék
stb. — Eredeti gyári árak, bármely
gyári árjegyzék szerint. — Tekintettel
az „Aradi Fotoklub” által rendezett,
folyó évi május hó (én) megtartandó
Amateur-kiállításra raktáromat
ugy a rendes cikkel, valamint a mű-
vészies kivitelű Pigment- és gummi-
nyomáshoz szükséges anyagokkal
bőségesen szereltem fel.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára Aradon.

APRÓ HIRDETESEK.**Veszek könyveket,**

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb árakon. **Kerpel Izab** könyv- és papirkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356.

Szöllő!

A muszkai hegyen egy jó fekvésű 5 holdas termő szőlő, szép nagy épülettel, uri lakással, teljesen berendezve eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1056

Van szerencsém

a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy téli szalonnát és tiszta sertés zsírt a nagy készlet miatt tetemes áron leszállítottam és adom a téli szalonnának kilóját 72 kr. és tiszta I-sőrendű sertés zsírt 76 kr-ával, friss sertészsír 72 és 76 kr. és minden hentesárut a legjutányosabb áron számítom. Kereskedők és vendéglősök nagyobb vételnél árendményben részesülnek. Szíves pártfogásukat kérem, tisztelettel Garai Károly hentesüzlete, Boczkó-utca 2. 1142

Kiadó

különbejárati butorozott szoba Deák Ferencz-u. 9. I. em. 1217

Sőhere lekaszálásra

a Mihály-utcában circa 4500 □-ül területről eladó. Bővebbet Ederer Károlynál Forray-utca. 1234

Vaszkó-Gilányi „Vezérkönyv“

Segédkönyv magántanulóknak a négy polgári osztályból való vizsga sikeres letételére. A két kötet ára 8 korona. A pénz előleges beküldésénél bérmentve küldi **Ingsz I.** és **Fia** könyvkereskedése Arad. 361

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cím: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Keresek

vegyesáru üzletem részére egy segédet lehetőleg azonnali belépésre. **Irsai Samu Világos.** 1267

Aranyos!

Azt az örömet, amit utolsó kézszorításunkkor kívánt, kérem, hozza meg nekem. A cím jó, oda is eljönne a kis papá.

Egy ügyes minden

azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1258

Eladó szöllő

Világosan, öt pernyire a motoros megállótól a nyerges hegyen, a görög kath. templom háta megett, 5 kataszt. hold. Van benne szép nyaraló új pince felett. Borház és minden felszerelés. Jutányos ár. Tulajdonos Györke Lajos, tanár, Brassó. 1269

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 119. szám. 1253

Egy szép gázesillár

és egy nagy jégsekreány eladó. **Battyányi-utca 30. I. em.** 1263

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam. a hol minden a szakmába illő műtetteket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264 fogorvos.

Elvállalok

parketta surolását, beeresztését

és kefélet, továbbá kopott parketták aczélforgácsal való tisztítást.

Kiváló tisztelettel 1264

Lovas Károly,

első aradi ablaktisztítási és parketta beeresztési vállalata Széchenyi-u. 4.

Veszek

a legnagyobb árbán uraságoktól használt férfiruhákat, bundákat, továbbá használt butorokat, Wertheim Cassát, jégsekreányt, lószerszámot, nyergeket és fegyvereket, ócska vasat, rezet, ólmet és mindenféle fémárut, régiségeket, akár mily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Kivánatra házhoz vagy vidékre is egy levelezőlap által rögtön megyek.

Üzletem helyisége jelenleg **Asztalos Sándor-utca 1 sz.** május hó 1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Ugyanott egy pedálos **cimbalom** eladó.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást **hársilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kíméletesen és kíméletesen**, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőlötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedek, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda **Aulich Lajos-utca 2. szám.**

Párnatoll

(pehely)

megvéteire kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Ház eladás!

Wesselényi-utca 1. számú ház telekkel

szabad kézből eladó

Bővebbet 1196

Rauch Raimund

üveg és porcellán kereskedőnél

József főherceg-ut 9.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll 800

Lapkihordók

felvétetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenca téglagyárában 18

Mikalán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvétetnek **Karolina-u. 7. sz. irodámban,** vagy **Maros-utcai lakásomon.** A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserpekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Fischer Armin

szobafestő és mázó

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázó-munkát,

azonkívül **gipez utánzatot és szobakárpítóaszt** a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

KOSSUTH-utca 67. sz.**CZERNUCZKY MIHÁLY**

cipész-mester úszoltében

a legjobb anyagból készült **férfi, női és gyermek cipők** nagy választéka. — Megrendeleseknél szíves bórók nagy választéka.

Saját készítés!

624

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szánuárhurut, elnyálkásodás, minden mellháj, a légső, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzéssel nehezségek, szűk-mellűség, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,

Foldes Kelemen

gyógyszerésznél. 288

409—1907. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tetetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. törvényszék 1906. 2. 951. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1906. V. 3306/1. számú kiküldő végzése folytán a világi tak. pénztár r.-t. végrehajtó javára Sánka Vilmos aradi lakos ellen 120 kor. tőke és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 376 koronára becsült szobabutorokból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínén vagyis Aradon, Telek-utca 2. sz. a 1907. évi május hó 3. napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1907. évi április hó 17. napján.

Najmányi Bala,
bir. végrehajtó.

1288